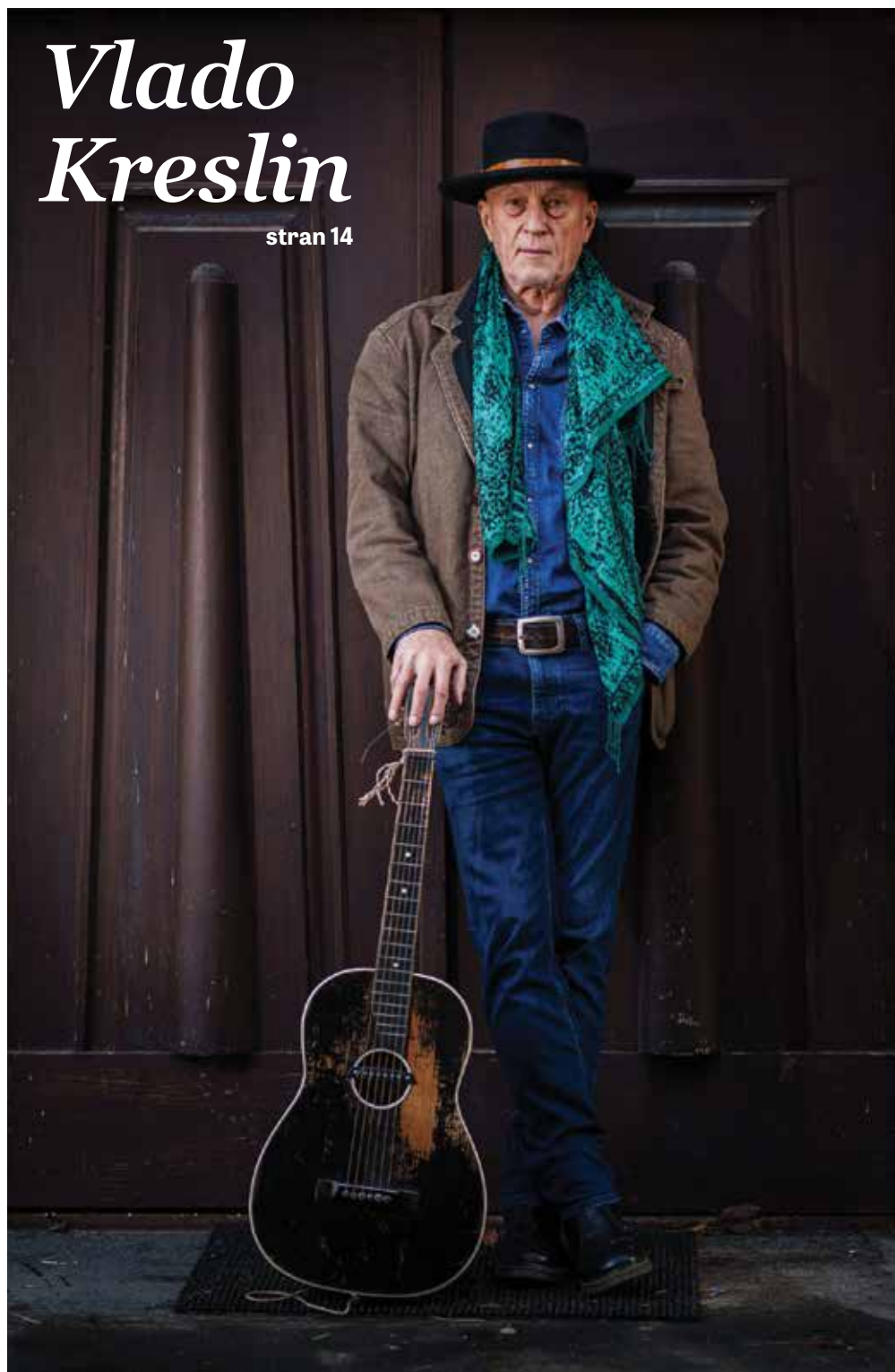
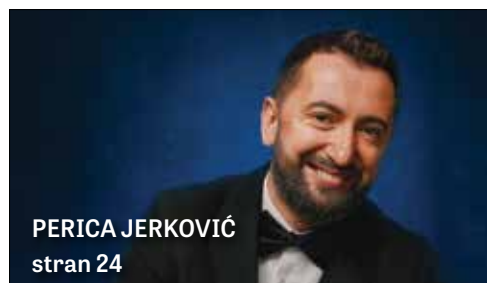

Vlado Kreslin

stran 14

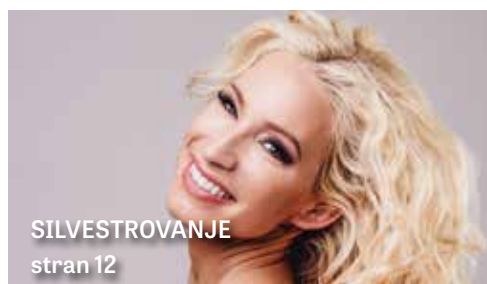
ALEKSANDRA ČERMELJ
stran 18

PERICA JERKOVIĆ
stran 24

TATJANA RODICA
stran 26

SILVESTROVANJE
stran 12

stran 8

Prestolnica izgubljenih priložnosti

Kaj bi se lahko naučili od kulturnih prestolnic, pa se nismo.

ČEZ NEKAJ DNI BO NOVA GORICA V DRUŽBI Z GORICO PREVZELA ŠTAFETO EVROPSKE PRESTOLNICE KULTURE (EPK). LEPA PRILOŽNOST, DA EVROPI POKAŽEMO POSEBNOST OBEH GORIC, KI STA BILI NEKOČ ENO, POTEM TRDO RAZDELJENO IN ZDAJ DVE MESTECI, KI SE TRUDITA DOKAZATI KOT SPET ENO IN POVEZUJOČE. NAPREDEK JE ŽE TO, DA SE POVEZUJETA, PREPRIČUJETA IN DOKAZUJETA, KAKO SI ŽELITA DELOVATI POVEZANO IN SKUPAJ, IN TO NAVKLJUB VSEM OČITNIM RAZLIKAM, KI SE ZARASTEJO V RAZDELJENO KULTURNO TELO IN KLJUB RAZLIKAM V RAZUMEVANJU ČASA, PROSTORA, LEPEGA IN DOBREGA.

Že samo ideja in želja povezovanja je dragocen laboratorij, ki ga bodo budno spremljali in na vse mogoče načine analizirali vsi, ki morajo dodati svoj pogled na tak projekt. Eni so plačani za takšne analize in kritike, drugi to počnejo, ker je to njihov konjiček, tretji, ker nimajo pametnejšega dela. Smo pa še četrti, ki iščemo tak ali drugačen poduk.

KULTURA SLABO USPEVA V TAKEM OZRAČJU IN NA TAKI ZEMLJI

S pričujočim zapisom se v programsko zasnovo, projekt, izvedbo in seciranje anatomije goriškega projekta ne bom podal, ker bodo vneto in na več načinov to počeli drugi. Bolj me zanima, kaj se bodo od EPK obeh Goric naučili kulturniki slovenske Istre (eni ji še zmeraj raje rečejo Obala), kaj so se naučili nekdanji, sedanji in prihodnji župani in vsi tisti, ki bi morali skrbeti za boljši utrip prislovično »uboge« Istre. Ne samo slovenske Istre, kajti zamisel o EPK v Piranu je podprlo še osem hrvaških občin, istrska županija, celo Trst, Benetke in 512 institucij. O sebi so tedaj navdušeno govorili kot

o neformalni evroregiji in ni šlo samo za dvojezičnost, ampak trijezičnost. Res obetajoč poseben plamen, ki je vzplamtel za trenutek tistega čudnega leta 2020 v Istri! Ampak sama načelna podpora deklarativno precej ogrete Istre seveda ni mogla zadoščati za prestolniško krono. Na končno odločitev je veliko bolj vplivala sama programska zasnova (razumevanje) prestolniške funkcije in politična kultura štirih nosilnih občin nasploh. Ko je postalo jasno, da so kulturniki bolj sperti kot enotni, da so si v laseh glede temeljnih vprašanj kulturnega načrta, in še posebej, ko piranski občinski svet sploh ni podprl skupne kulturne strategije (zaradi večnih politično manjvrednostnih blodenj), je postalo jasno, da se v takem okolju pravzaprav ne da graditi temeljnih principov kulturnega razvoja, da kultura v takem zraku in zemlji slabo uspeva. EPK je sicer institucija, ki prinaša veliko pozornosti in tudi začetno mošnjo, ki lahko spodbudi marsikateri kulturni korak, prinaša priložnost tudi drugi (nekulturni) infrastrukturi po principu, da je kultura vse, tudi zrak, ki ga dihamo. Sam pa še zmeraj trdim, da bi morala Istra tudi brez formalnega naslova EPK drugače, bistveno bolj premišljeno in ustvarjalno, prebrisan, če hočete, skrbeti za svoj kulturni potencial, kulturni prepород in razvoj. Prav zato so h kandidaturi za EPK z velikimi pričakovanji pristopile tudi druge hrvaške istrske občine in Piran podprle celo Benetke ter Trst.

NIKJER DRUGJE SE ROMANSKI IN SLOVANSKI PRINCIP NE PREPLETATA TAKO

Istra namreč premore zelo bogato dediščino in tradicijo, bogatejšo, kot jo premore večina drugih predelov slovenske države, le da je dediščina in ta potencial zaradi nesrečne zgodovine iz prve polovice 20. stoletja, zaradi množičnega odseljevanja in priseljevanja prebivalcev različnih kultur nekdanje Jugoslavije v dobršni meri povsem izgubila barvo in se pustila potlačiti v nekakšno podzemlje. Istra je zaradi fašizma, viharja med vojno in po njej, izgubila velik kos kulturnega temelja, ki ga je čutiti še danes. Strategija, ki jo razvija goriški koncept EPK, ima v praksi še veliko bolj primerno okolje za dokazovanje na območju Trsta, tržaške obale in istrskih obmorskih občin. Slovenski kulturni prostor se na območju Trsta vse do Ronk močno zajeđa v prostor italijanske države. Italijanski (beneški) kulturni vpliv pa je še danes še močnejše zakoreninjen v Istri. Nikjer drugje se romanski in slovanski princip ne prepletata tako kot v Istri in okolici Trsta. To je bil za politiko dolgo velik problem. Šele v zadnjem desetletju (morda dveh) nekoliko pogumnejši politični vizionarji odkrivajo dragulje, bisere, prednosti (in ne probleme) takega prepletanja, prednost aktivne in v praksi udejanjene dvojezičnosti, dvo-kulturnosti. Zaradi praznine in vsesplošne gnilobe, ki je nastala po padcu avstro-ogrske monarhije, z nastopom fašizma in po eksodusu Istranov, je že zdavnaj napočil čas, da dobi to prepletanje drugačno podobo in novo priložnost. Priložnost in dolžnost, da dobi kultura spet tisto vlogo in vpliv, ki ga je imela v času beneške republike in avstrijske monarhije.

KAJ POMAGA PUŠČAVI ŽELEZNIŠKA POSTAJA!

Mnogi razumejo EPK preprosto kot molzno kravo, od katere je mogoče izmолziti kar največ milijonov za dograjevanje

takšne ali drugačne infrastrukture. Niti ni nujno, da infrastrukture, ki pomaga kulturnemu udejstvovanju, vendar je projekt, o katerem pišem, bistveno zahtevnejši in daleč pomembnejši od tega, da določen prostor dobi kulturni dom, železniško postajo, pločnike, trge in lepe parke z zvenečim imenom. Kaj pomaga puščavi železniška postaja, če na njej ne izstopi ali ne vstopi noben potnik! Vsaj kolikor toliko pomembnejši potnik. Če pomena kulture za ta prostor ne razumejo najbolje že same lokalne skupnosti, če župan veliko raje gleda boksarski dvoboj, kot uživa ob muziciranju vrhunskih glasbenikov Tartinijevega festivala, uživa na ogledu razstave vrhunskih likovnih ali svetovno uveljavljenih performerskih ustvarjalcev, potem je seveda zastoj pričakovati, da bi tej kulturi pomagala centralistično samozagledana majhna državica, ki se ob vsem boji policentrizma. Zaman je torej pričakovati, da bi ta državica pomagala krepiti policentristično kulturno mrežo. Logično pa je tudi, da tako provincialna mesteca, kot so Izola, Piran in Koper (navkljub svetovljanskemu pridihi pristaniškega vrveža in turizma) ne zmorejo sama producirati dovolj zlahtne umetniške produkcije. In tukaj prej ali slej trčimo na koncept EPK. Kaj pravzaprav hočemo s prestolnico kulture? Kaj je za koga kultura? Koliko kulture zmorejo profesionalci iz poklicnega gledališča, iz državno podprte galerije, državno podprtega festivala ...? Koliko kulture naj prepustimo avantgardnemu (ali pa ljubiteljskemu) iskanju in klesanju novega pogleda na umetniško katarzo, umetniški užitek? Kaj je lepo, kaj mora dati kultura? Je dobro zgolj tisto, kar kupuje množica, kar je komercialno uspešno, ali nujno potrebujemo tudi bistveno drugačen, odstirajoč in odpirajoč pogled na svet?

PIRAN JE NEKAJ POSEBNEGA, TO VEDO MRTVI

Da je Piran nekaj posebnega, pove že samo piransko pokopališče. Na njem je

pokopan nemški ustvarjalec Ulay. Pred dnevi so na njem pokopali za mnoge kontroverznega, vendar pogumnega in čaščenega slovenskega filmskega režiserja Vincija Vogue Anžlovarja. Ko je snemal svoj zadnji film v Piranu, si je omislil grob na hribu, ki gleda na tri strani neba in morja. Tu so pokopani kipar Janez Lenassi, slikarji Herman Pečarič, Zvest Apolonio in Enrico Fonda (nasploh naj bi ameriški filmski zvezdniki Fonda bili daljni potomci piranske družine Fonda). Nedaleč stran je pokopan František Čap, ki je posnel prve prave slovenske filme. Blizu pokopališča je majhna uličica, pravzaprav prehod Františka Čapa. Politika se mu ni upala pokloniti s poimenovanjem večje ulice. Tako odkrito mačehovski je odnos piranske politike do kulture. V Piran radi zahajajo filmanji že 70 let - od Marcella Mastroiannija do Halle Berry. V mestu, ki so ga snovali arhitekti Pietro Nobile, Giovanni Righetti, Enrico Nordio, Boris Podrecca, Edo Mihevc ... podeljujejo veliko arhitekturno nagrado Piranesi. V tem zakotnem mestecu so zanesenjaki, kot sta (bila) Toni Biloslav in Andrej Medved, dolga leta vodili državno pomembno in prvorazredno galerijsko ustanovo, ki je ustvarila dragocen fond sodobne slovenske likovne umetnosti. Na Seči je eno pomembnejših razstavišč kipov Forme Vive, kjer so ustvarjali veliki kiparji z vseh koncev sveta. Tu se je ne nazadnje rodil Giuseppe Tartini, zaradi katerega radi hodijo glasbeniki v to mesto kazat, koliko virtuoznosti premorejo njihovi prsti na njegovi violini. Iz tukajšnjih cerkva in muzejev so začasno pred vojno viхро odpeljali izjemno dragocene slike beneških mojstrov, nekakšne svete relikvije teh krajev, ki se bodo lepega dne (s serijo del Vittoreja Carpaccia vred) vrnile domov in predstavile regijo z njenim najbogatejšim likovnim potencialom, leskom in dediščino v državi. Naj ne pozabimo kopskega enciklopedista in razsvetljenca, zgodovinarja, Rousseaujevega sodobnika in kritika Gian Rinalda Carlja. Predvsem pa je za slovensko kulturo pomemben koprski škof Peter Pavel Vergerij, ki je ključno pomagal Primožu Trubarju pri izdaji prvih slovenskih knjig. Medtem ko je Trubar prevajal Biblijo v Kemptnu, je Vergerij skrbel za organizacijo podjetja in iskal tiskarja, ki se je zaradi kuge iz Tübingena preselil v Reutlingen. Vergerij je Trubarja prepričal, naj slovenske knjige piše v latinici namesto v gotici. Ne pozabimo niti izolskega geografa in kartografa Pietra Coppa, ki je le 30 let po Kolumbovem odkritju Amerike v Izoli izdal Atlas sveta, na katerem je tudi prva zemljepisna karta tedaj novoodkritega

BORIS ŠULIGOJ

sveta. Na seznam premožnosti kulture teh krajev bi lahko dodali vrsto še starejših in podobno težkih dokazov, a kljub temu ostaja politika nesramno neusmiljena in brezčutna do neprecenljive dediščine človekove zapuščine kot tudi do vsega novega, kar bi moralo cveteti na podlagi starih dosežkov, starih izkušenj in vrhuncev ustvarjalnosti. Na taki, primeri no predstavljeni, spoštovani in negovani podlagi bi se morala sama po sebi krepiti, rojevati, če hočete, potreba in dolžnost nadgradnje duha, ustvarjanja in branja katarzičnosti, premisleka in mojstrstva nasploh. Zanimarjanje te dediščine in potenciala, ki ga v sebi nosi prostor, pa spominja na talibansko uničevanje vrhunskih stvaritev starih generacij. Preprečuje, da bi ogenj ustvarjalnosti gorel dalje in svetil tudi ljudem, ki so se lepega dne zbudili v novi državi, a se nimalokrat zdi, da so izgubili kompas in ne vedo najbolje, zakaj bi bilo pravzaprav sploh dobro prevzeti vlogo kakršne koli prestolnice. Predvsem prestolnice duha in lepega, namesto tistih minljivih plastično formalnih, kakršne zidajo po nareku bruseljske birokracije. Prestolnica je v glavah, nikoli na prazni železniški postaji.

Zoran Janković je za demokracijo:

»Za dobre demokracija, za tiste, ki niso dobri, pa ...«

NOVEMBRA JE ČASNIK TER SPLETNI PORTAL OBALAPLUS V SODELOVANJU Z RESTAVRACIJO MARINA PORTOROŽ V SKLOPU 4. POSLOVNEGA BRUNHCA GOSTIL ŽUPANA MESTNE OBČINE LJUBLJANA ZORANA JANKOVIČA.

Voditelj pogovora, glavni urednik Obaleplus, Tomaž Perovič je gosta takoj na začetku soočil z vprašanjem, kako postaneš najdlje vladajoči župan v zgodovini Ljubljane. Ker Janković velja za enega najbogatejših slovenskih politikov in Slovencev nasploh, imel naj bi najmanj 12-13 milijonov evrov premoženja, leta 1998 pa ga je časopis Delo kot enega prvih Slovencev označil za tajkuna, ga je povprašal, če je morda recept za takšen uspeh to, da si hkrati tajkun in župan?

»Beseda tajkun je zelo zlorabljena ...« je najprej dejal Janković, nato pa pojasnil, da je v času predsedovanja upravi Mercatorja res imel najvišjo plačo v Sloveniji, kupil pa je tudi 1,5 % delnic najboljšega sosesda, ki so bile na koncu vredne okoli 25 milijonov.

»Ko mi razlagajo o tem tajkunstvu, pa kaj vse naj bi imel ... v resnici imava s soprogo hišo, ki sva jo kupila še v bivši državi, nimam vikenda, ne maram jadrnic, ne igram golfa, nerad potujem,« je pojasnil.

Ljubljanski župan ima za seboj kar nekaj sodnih postopkov, ali kot se je pošalil Perovič, je njihov seznam celo malo daljši od njegove biografije. Kaj Janković meni o znanem slovenskem pregovoru , ki pravi »tam, kjer je dim, je tudi ogenj«?

»Ja, absolutno je to res ... Moj poštni nabiralnik je dovolj velik, pošto redno dvigujem, hodim redno na sodišča, imel sem štiri hišne preiskave, vse je bilo korektno, zadnja pa je bila najbolj zanimiva. Doma niso nič vzeli, v pisarni pa dve čestitki za novo leto,« je odgovoril.

Na omenjeni preiskavi so policisti po besedah županovega odvetnika iz njegove pisarne odnesli dva lista, urnik in dve rojstnodnevni čestitki.

»Imate še vedno urnik na papirju? Pomeni to, da nimate računalnika?« je vprašal Perovič.

»Sodelavci so mi za eno novo leto, ker imam pač 1. januarja rojstni dan, kupili tablico. Prinesel sem jo domov, vnuk me je hotel naučiti, kako se uporablja, pa nisem hotel in potem dobim hišno preiskavo. Policist me vpraša, čigava je tablica, jaz pa odgovorim, da je moja. Ukaže, naj jo odprem, jaz pa, da ne znam. In so jo vzeli. Čez en mesec so jo vrnili. Računalnika ne mis-

lim imeti, preberem vse, moja miza je danes čista kot vedno,« je pojasnil ljubljanski župan.

Čeprav nima računalnika, je župan Mestne občine Ljubljana seznanjen z vsem, kar se dogaja na spletu in družbenih omrežjih. Tudi z zapisi civilnih iniciativ, ki so se oblikovale zaradi nasprotovanja nekaterim projektom mestne oblasti. Ga tovrstne objave razburijo? Kako se odziva nanje?

»Civilne iniciative so dobrodošle, nimam težav z nikomer, se tudi redko odzovem, bolj me skrbi, ko kdo laže in straši ljudi. V tem trenutku imamo tri projekte, ki izživajo diskusijo Ljubljančanov. Eno je sežigalnica, mislim, da bomo začeli papirje pregledovati drugo leto, v petih letih mora delati. Druga je kanal C0, na katerem so vsi doktorirali. Narejenih imamo 2500 metrov, manjka nam 128 metrov. Tretja je tržnica,« je povedal.

Kot veliki nasprotnik računalnikov je Janković celo Janezu Janši dobronamerno svetoval, naj se odpove telefonu za en mesec.

»A ste tudi Golobu svetovali, da gre z Instagrama?« ga je prekinil Perovič.

»Kdo sem jaz, da mu svetujem? Jaz sem njegov prijatelj. Velikokrat se srečava ...« je začel odgovor, pa je Perovič vprašal, če sta morda o tem klepetala.

»Aha, na tajni lokaciji, na tržnici, ne? Z Golobom pa Kučanom, ja,« se je pošalil.

Zoran Janković je najbrž tudi edini, ki računalnika nima, ima pa profil na Instagramu, sodelavki pa mu vsako jutro pripravita zbirko objav, ki jih redno prebira.

»Vse ve,« je bilo slišati izza njune mize.

Tudi o tem, kaj se dogaja na obali?

»Mislim, da sem na obali drugič letos. Včasih sem veliko prihajal. Tudi v to restavracijo sem pogosto zahajal. Prijetno je bilo sedeti zunaj in poslušati cingljanje jam-

borjev. Takrat sem imel še velike ambicije ... tajkunske, kaj bi gradili. Zdaj pa ne prihajam več toliko ... tako lepo je v Ljubljani ...« je dejal z nasmehom.

Tako mislijo tudi vse številčnejši turisti, ki so po Jankovićevih besedah dobrodošli, na prvem mestu pa ostajajo prebivalci. Zaradi slednjih že rešujejo problematiko oddajanja s pomočjo platforme Airbnb, ki ga bodo omejili na julij in avgust.

»V vseh anketah smo nadpovprečno ocenjeni, presegamo pričakovanja turistov. Če hočemo, da nam to uspeva, je treba delati mesto za domačine. Če domačin sprejme gosta, je to čisto drugače. Mesto se razvija za domačine. Moj osnovni cilj je, da vsak dan, z vsakim dostopom, delom, odzivom dvignem kakovost življenja domačinom. Ne bi rad prišel tako daleč kot Benetke in Barcelona, ki ju zapirajo za turiste,« je pojasnil.

Poleg Roberta Goloba in Milana Kučana med Jankovićevimi prijatelji najdemo tudi srbskega predsednika Aleksandra Vučića. Kot je dejal, ga je spoznal, ko je še bil PR-ovc.

»Lahko ga kdo mara, ne mara, lahko razlaga, da v Srbiji ni demokracije, a sam cenim to, kar se tam dogaja, govorim o uspehih ... znam naštet, koliko kilometrov avtocest je zgrajenih, koliko bolnic je narejenih ... Kaj bi njegovi kritiki porekli na to, da je v konkurenci Evrope, Azije in Amerike dobil Expo? Trdim, da je Vučić najboljši predsednik Srbije,« je bil odločen.

Za zaključek je poskrbelo občinstvo, iz katerega je prišlo vprašanje, kot kaj bi se opredelil globoko v sebi. Demokrat, avtokrat ali demokratičen avtokrat.

»Jaz sem za demokracijo. Za dobre absolutno demokracija, za tistega, ki ni dober, pa ...« je odgovoril Zoran Janković.

Zapisala: Nataša Fajon

V primeru jedrskega spopada nam ni pomoči

Prebivalci, ki so živeli v Jugoslaviji, se spominjajo časov, ko je bila hladna vojna del vsakdanjega življenja. Iz tistega obdobja so nam ostali spomini, načrti in zaklonišča za primere velikih jedrskih groženj, ki so takrat pretile. Po 30 letih ukvarjanja z drugačnimi težavami pa so svetovne razmere znova odprle vprašanje: smo pripravljeni na krizo in ali so zaklonišča na voljo za vse?

O tem smo se pogovarjali z vodjo Medobčinske službe za zaščito, reševanje in varstvo okolja Igorjem Rakarjem. V dvajsetih letih, kolikor opravlja to delo, v slovenski Istri ni bilo večjih nevarnosti. Poleg obdobja epidemije, ki je bila svojevrstna neznanka, je civilna zaščita ščitila prebivalce pred požari, močnim deževjem in poplavi. Po Rakarjevih besedah v zadnjem stoletju ni bilo množičnih evakuacij prebivalstva: »Evakuirali smo posamezne objekte, vendar večjih ulic ali naselij ni bilo treba.«

Vojna, ki se je pred dvema letoma začela med Ukrajino in Rusijo, je znova prinesla strah v Evropo in starejše generacije spomnila na leta hladne vojne. V tistem času so bila zgrajena skoraj vsa zaklonišča v slovenski Istri in Sloveniji, saj je to določala zakonodaja. Danes pa se zanašamo predvsem na vzdrževanje obstoječih zaklonišč.

KOMU SO ZAKLONIŠČA NAMENJENA?

Zaklonišča in zaklonilniki so namenjeni zaščiti prebivalcev pred vojnimi in drugimi nevarnostmi. Obstajajo hišna zaklonišča – zgrajena v stanovanjskih stavbah, za katera danes skrbijo upravniki stavb; zaklonišča v lasti organizacij ter javna zaklonišča – za katera skrbijo občine. Javna zaklonišča so namenjena zaščiti lju-

MILICA
GOLIJANIN

di, ki bi se med napadom znašli na ulicah.

So pa tudi zaklonišča osnovne zaščite in dopolnilne zaščite. Osnovna zaščita bi vključila opremo za daljše bivanje (do sedem dni), zaščito pred nadpritisom, ruševinami, radiološkimi padavinami. Gre za novejša zaklonišča, katerih v slovenski Istri skorajda ni.

JE DOVOLJ PROSTORA ZA VSE?

Podatki Civilne zaščite niso ravno optimistični. V Mestni občini Koper so štiri javna zaklonišča, 17 hišnih in 20 zaklonišč v lasti organizacij. Skupno lahko zaščitijo 6.845 ljudi. Sredi leta 2022 je imela občina približno 53.560 prebivalcev, kar pomeni, da je zaklonišč dovolj le za

približno 13 % prebivalstva.

V Občini Piran je eno javno zaklonišče, ki sprejme 200 ljudi, 12 hišnih in 14 zaklonišč v lasti organizacij, kar skupno zagotavlja 4.275 mest. Občina Izola ima eno javno zaklonišče, 39 hišnih in pet zaklonišč v lasti organizacij. Skupaj lahko sprejmejo 2.809 ljudi. Najmanjša občina slovenske Istre, Ankaran, ima dve hišni in dve organizacijski zaklonišči, ki sprejmeta 440 ljudi.

Javna zaklonišča v Kopru se nahajajo na naslovih: Cesta marežanskega upora 4 (največje), Jurčičeva 2, Krpanova ulica 13 in Vojkovo nabrežje 32a. V Piranu je javno zaklonišče na Ulici IX. korpusa 44a, v Izoli pa na naslovu Drevesna 1. maja 11a.

KAKO RAVNATI, KO ZA OBČANA NI PREDVIDENEGA MESTA V ZAKLONIŠČU?

V primeru večjih nevarnosti, ki bi lahko ogrozile celotno državo, se pripravi načrt ukrepanja in usmerjanja občin. "Kar zadeva vojne, je treba vedeti, da ni dovolj zaklonišč za vse prebivalce," pravi Rakar. "Prebivalci, ki nimajo zaklonišča v objektu, kjer živijo, se morajo takrat zateči v kletne ali druge prostore, vendar ta ne zagotavlja takšne zaščite, kot bi jo lahko zaklonišča." Zaklonišča v Sloveniji so precej stara, vendar se jih vzdržuje. Tokrat smo obiskali eno od zaklonišč v lasti organizacije, in sicer na Sončni poti 20a, kjer se nahaja vrtec. Zaklonišče lahko sprejme 100 ljudi. Zaklonišča organizacije pogosto uporabljajo v svoje namene, a tako, da jih lahko izpraznijo v 24 urah.

Zgrajenih zaklonišč za celotno prebivalstvo je premalo, zato bi se v primeru vojne napada večina ljudi morala zateči v kletne prostore ali bližnje podzemne garaže. Ti objekti nudijo določeno zaščito, če so primerno grajeni in imajo ustrezno ojačano stropno konstrukcijo, vendar taka zaklonitev zagotavlja le zaščito pred ruševinami, ne pa tudi pred nadtlakom

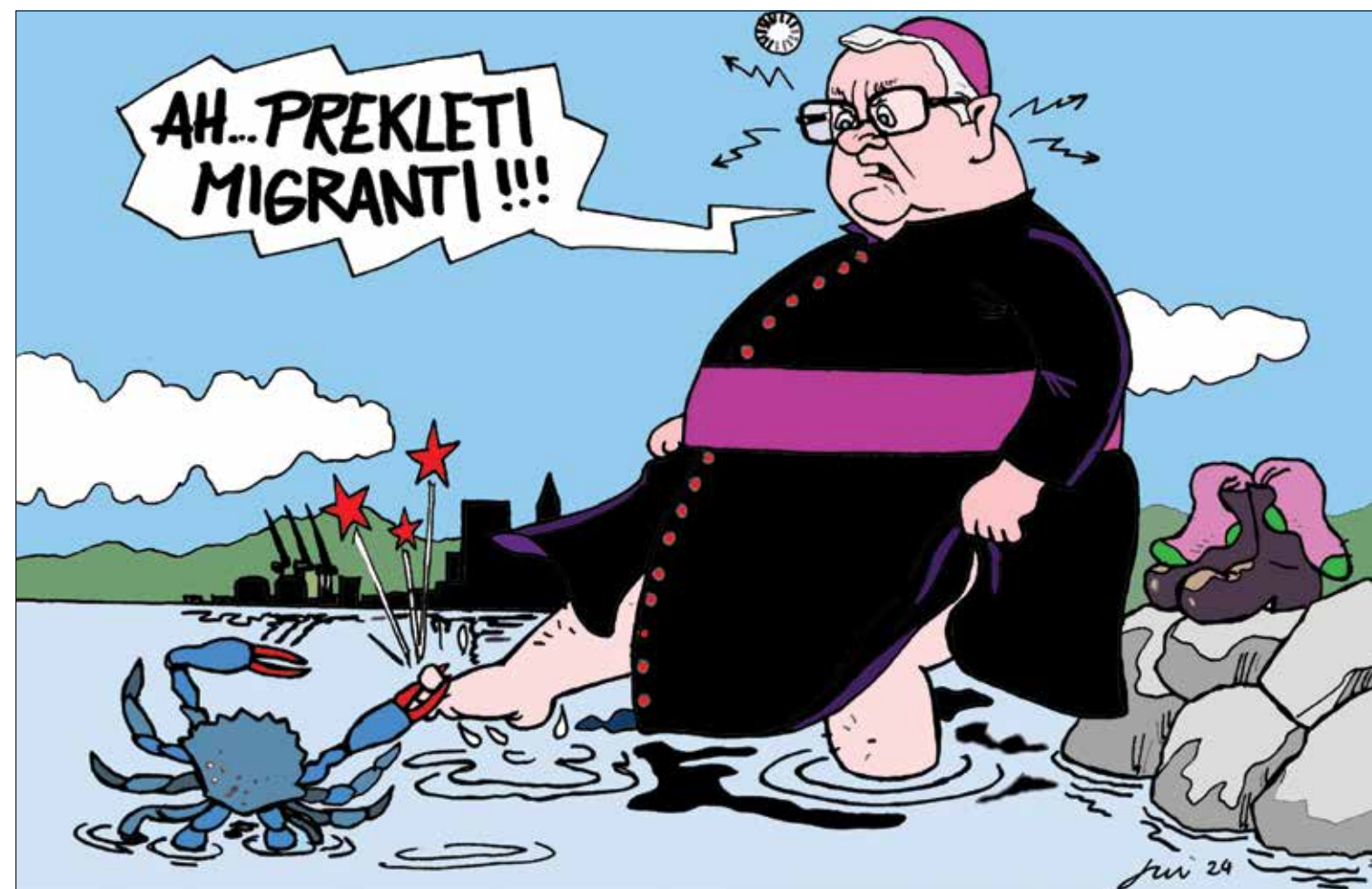

in RKB orožjem. Večina obstoječih zaklonišč v Sloveniji je zastarelih in ne zagotavlja ustrezne zaščite pred sodobnim RKB orožjem.

ZA ZAKLANJANJE SE UPORABLJAJO TUDI ZAKLONILNIKI

Do leta 2015 je bilo v naseljih s 5.000 in več prebivalci ter po tem letu v naseljih z 10.000 in več prebivalci obvezno ojačati plošče nad kletjo, da te služijo kot zaklonilniki za zaščito pred ruševinami. Če plošča ni ojačana, mora lastnik v primeru vojne nevarnosti strop nad kletjo podpreti. Pri nejasnostih glede ustreznosti plošče ali načina ojačitve je treba pridobiti mnenje gradbenika-statika, ki opravi meritve in poda priporočila. Če objekt nima kleti, mora lastnik izdelati zaklonilnik (vkopan, polvkopan ali obsut) na svojem zemljišču, pri čemer ne sme poškodovati komunalnih vodov. Dobro je tudi, če imajo prebivalci doma osnovno zalogo hrane.

Če upoštevamo, da v štirih občinah slovenske Istre živi 91.563 ljudi, je torej zaščiteno okoli 16 % prebivalcev. Za več kot 70.000 ljudi pa bo precej vseeno, ali imajo osnovno zalogo hrane doma ali ne.

100

TOYOTA

C-HR C-OOOL

ZAKLJUČITE
LETO S PRAVO
IZBIRO.

UGODNOSTI DO 5.000 € | DO 10 LET JAMSTVA

Ugodnosti veljajo za C-HR C-OL. Povprečna poraba goriva za vozila Toyota C-HR Hybrid: od 4,7 do 5,2 l/100 km in emisije CO₂: od 105 do 117 g/km. Emisijska stopnja: za 2,0 hibrid EURO 6 AP in za 1,8 hibrid EURO 6 AM. Emisije NO_x: od 0,0036 g/km do 0,0049. Ogljivkov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogrejni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih servisirh na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščenih prodajno-servisnih Toyotini trgovski mreži. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 200.000 km). Ugodnosti do 5.000 € vključujejo: bon za Toyota financiranje in zavarovanje v vrednosti 2.250 €, bon za rabljeno vozilo v vrednosti 750 €, dodaten popust 2.000 € na vozilo iz zaloge. Slika je simbolična.

AVTO CENTER JEREB | 051 233 101 | 051 682 666

Istrabenz Turizem, d. d., Obala 33, 6320 Portorož

Attività della Comunità nazionale Italiana

30 ANNI DELLE COMUNITA' AUTOGESTITE DELLA NAZIOLANITA' ITALIANA E UNGHERESE

Una cerimonia solenne a Palazzo Gravisi Buttorai ha voluto ricordare l'approvazione della legge sulla costituzione delle Comunità autogestite delle nazionalità autoctone in Slovenia. Note con l'acronimo di CAN, funzionano in base a precise norme approvate dal Parlamento dopo l'indipendenza della Slovenia, quando urgeva ristabilire la rappresentatività delle istituzioni minoritarie nel nuovo stato. Furono gettate le basi per la nascita della CAN Costiera, diventata interlocutore del governo centrale e delle CAN Comunal, che interagiscono con i rispettivi quattro comuni del territorio nazionalmente misto, da Ancarano a Pirano. A curarne la stesura e l'iter legislativo furono i componenti deputati delle Comunità italiana ed Ungherese, Roberto Battelli e Maria Poszonec. A dare tono alla celebrazione sono giunti la Presidente della Repubblica, Nataša Pirc Musar, i massimi rappresentanti dell'Italia in Slovenia, l'ambasciatore Giuseppe Cava-gna e il Console generale, Giovanni Coviello. Tra gli ospiti gli esponenti dell'Unione italiana, dell'Università popolare di Trieste, delle organizzazioni della Comu-

nità slovena in Friuli Venezia Giulia, sindaci e vicesindaci dei comuni costieri e i presidenti delle Comunità degli Italiani. L'apertura e la chiusura dell'evento sono spettati al presidente della CAN Costiera, Alberto Scheriani. Nei suoi interventi ha inteso ringraziare per la sensibilità la Presidente della Repubblica, che con la sua presenza ha voluto rimarcare l'importanza dell'anniversario. Ha presentato in sintesi la struttura delle CAN nel capodistriano, il loro funzionamento, il ruolo importante che ricoprono, abbinato al lavoro dei vicesindaci italiani nelle varie municipalità, che sono sempre pronte ad aiutare la CNI dal punto di vista finanziario, ma anche amministrativo. Altrettanto è stato detto per il governo centrale sloveno e il suo Ufficio delle nazionalità. Rivolgendo lo sguardo alla sala ha notato la presenza di numerosi presidi delle scuole italiane, che sono

le fondamenta su cui poggia la CNI. Non ha potuto, ovviamente, sorvolare sui problemi aperti, che le CAN continuano a segnalare e che operano per risolvere. Tra tutti la delicata posizione di RTV Capodistria. Ha avuto parole d'elogio per l'Ufficio professionale della CAN Costiera e soprattutto per i giovani dipendenti che si occupano del bilinguismo e delle iniziative economiche. La parola è poi passata al deputato Felice Ziza, che si è soffermato sul dialogo sempre aperto con la Presidente Pirc Musar, sul suo interessamento alle questioni minoritarie che dimostra anche nelle consultazioni dei gruppi parlamentari al Palazzo presidenziale. I problemi in discussione incontrano sempre il suo sostegno per una soluzione adeguata, in armonia con i dettami costituzionali e le leggi che fanno della Slovenia un esempio a livello europeo di tutela delle minoranze autoctone. La dottoressa Pirc Musar ha affermato che visita sempre molto volentieri il capodistriano, dove anche una breve sosta l'arricchisce, vista la comprensione reciproca delle genti che vi vivono e la loro multiculturalità. Ha accettato di tornare in regione per assistere all'inaugurazione del restaurato Collegio dei Nobili il prossimo autunno, auspicando che ciò avvenga assieme al Presidente italiano, Sergio Mattarella.

€

ATTIVITA' DEL DEPUTATO FELICE ZIZA

Con le ultime due sessioni di dicembre, la prima ordinaria e la seconda straordinaria, il Parlamento sloveno ha chiuso l'attività per il 2024. Un anno intenso, scandito da violenti confronti tra maggioranza ed opposizione, con quest'ultima che non ha esitato a ricorrere allo strumento dell'interpellanza contro i ministri per cercare di scardinare la solidità della coalizione. Tra gli ultimi appuntamenti dei capigruppo alla Camera vi è stato il ricevimento organizzato per loro, a Bled, dalla Presidente della Repubblica, Nataša Pirc Musar. È stata l'occasione per un dettagliato scambio d'opinioni sul percorso politico, portato avanti in comune, che ha fatto registrare qualche battuta d'arresto. Riprenderà come rileva il deputato della CNI in Parlamento, nonché capogruppo delle Comunità nazionali italiana ed ungherese Felice Ziza- partendo da uno degli scivoloni più gravi: la mancata nomina del governatore della Banca Nazionale. La maggioranza

dei deputati non ha ritenuto di dover seguire l'indicazione del Capo dello stato e ha pertanto bocciato il suo candidato, facendo ripartire la procedura dall'inizio. La Pirc Musar ha comunicato anche a Bled- riferisce sempre Ziza- che non intende ripetere il bando di concorso, ma bensì identificare da sola il candidato all'importante incarico che potrebbe riscuotere sufficienti consensi tra i deputati. Sarà ancora più delicato stabilire il candidato a tutore civico, allo scadere dell'incarico di Peter Svetina, che si ricandida assieme ad altri 12 funzionari, ex magistrati e altri profili legati in qualche modo alla tutela dei diritti civili. Per la nomina servono 60 voti su 90. Non è escluso che i nomi proposti alla Camera siano due o più. Andranno svolte anche le consultazioni con i gruppi parlamentari, alle quali saranno presenti anche il dottor Ziza e il suo omologo ungherese, Ferenc Horvath. Sarà l'ennesima occasione per conferire al Palazzo presidenziale con la Presidente della Repubblica. "Come ho avuto modo di rilevare recentemente, i rapporti con la massima carica dello stato sono improntati al massimo rispetto e considerazione. Di solito siamo convocati per ultimi alle consultazioni, per cui alla fine

c'è la possibilità di prolungare i nostri colloqui e discutere anche dei problemi minoritari in generale. La Presidente dimostra grande sensibilità per noi e non manca di ribadire gli ottimi rapporti italo- sloveni in tutti i campi. Queste relazioni porteranno il prossimo anno a Lubiana in visita ufficiale, il Presidente italiano, Sergio Mattarella. Gli uffici protocollo delle due parti stanno concordando un'intera giornata di permanenza nel capodistriano dei due statisti, nel corso della quale procedere anche all'inaugurazione del restaurato Collegio dei Nobili prima dell'avvio del prossimo anno scolastico" ha concluso ancora Ziza.

SCUOLE: PROGETTO PER L'INNALZAMENTO DELLE COMPETENZE DIDATTICHE

Da Palazzo Gravisi Buttorai ha preso il via alla metà di dicembre il nuovo progetto per l'innalzamento delle competenze didattiche nelle scuole italiane in Slovenia e in quelle slovene in Italia. Si tratta del terzo proseguimento di iniziative analoghe, già svolte in istituti di vario ordine e grado, con ottimi risultati. Sostenuto dal Ministero per l'Istruzione sloveno e dal Fondo Sociale europeo, vede la CAN Costiera nel ruolo di capofila. Importante è stata in fase di preparazione e lo sarà anche durante l'attuazione, la consulenza dell'Istituto per l'educazione nazionale e il suo ufficio di Capodistria. Nell'aprire il kick off il presidente della CAN Costiera Alberto Scheriani ha rilevato l'importanza che le scuole rivestono per le Comunità nazionali, curando con i loro allievi il futuro delle minoranze. Una delle opportunità offerte dal progetto è migliorare le competenze linguistiche dei docenti, che potranno essere affiancati in classe e nelle altre attività da insegnanti di lingua madre, ai quali affidare gruppi di alunni, ragazzi con particolari difficoltà d'apprendimento, ma anche singoli allievi particolarmente dotati. Le iniziative comprendenti anche escursioni, preparazioni

di supporti didattici e altro, avrà la durata di tre anni scolastici. Alla presenza del deputato, Felice Ziza e degli esponenti del Ministero per l'istruzione di Lubiana, hanno illustrato la preparazione del progetto, iniziata già nel 2023 e le sue finalità, Andrea Bartole e Massimiliano Di Nardo dell'Ufficio professionale della CAN Costiera, i rappresentanti delle scuole slovene in Italia e il consulente pedagogico Guido Križman. Di

rilievo anche il monitoraggio delle attività svolte, i risultati concreti a cui porteranno, il sostegno all'eventuale assunzione di nuovi docenti e la preparazione di iniziative in base alle necessità degli insegnanti e del personale non docente.

GIOVANI DELLA CNI: INAUGURATA LA LORO SEDE A CAPODISTRIA

Dal 6 dicembre scorso Palazzo Carli a Capodistria è anche ufficialmente sede dell'Associazione dei giovani della CNI. Un ampio ufficio al pianterreno è stato offerto in comodato d'uso gratuito dalla CAN Comunale, mentre la ristrutturazione è stata resa possibile dalla CAN Costiera e dall'Unione Italiana. Sarà gestito dal dipendente dell'Associazione,

che attualmente è affiancato da due giovani del servizio civile italiano. I soci effettivi dell'Associazione giovani sono sessanta circa. Su loro indicazione sono stati impostati vari progetti che puntano allo sviluppo delle competenze in campo imprenditoriale, ma anche in campo sociale, sportivo e aggregativo. La loro validità sta anche nel riconoscimento di Organizzazione Non Governativa di interesse pubblico nel Settore giovanile, arrivato da Lubiana. L'ufficio capodistriano dovrebbe diventare un punto di riferimento per i giovani connazionali, dove potranno in futuro accedere a servizi, supporto allo studio, anche magari

i primi lavori all'interno della Comunità e i primi coinvolgimenti nella CNI- ha rilevato con orgoglio il presidente dell'Associazione, Dyego Tuljak. La data dell'inaugurazione non è stata scelta a caso, ma bensì è stata fatta coincidere con il decimo anniversario della fondazione. In questo lasso di tempo si sono susseguite iniziative per favorire la conoscenza reciproca, il dialogo, l'inclusione e la partecipazione, sino a gettare ponti tra le varie generazioni- è stato rimarcato ancora a Palazzo Carli.

ARTE: LA PALA DEL GIANELLI RESTAURATA

Vi è anche la CAN Costiera tra le istituzioni che hanno sostenuto il minuzioso lavoro di restauro della pala d'altare del Gianelli dal titolo "Santa Elisabetta e i carcerati". Il dipinto è stato esposto al Museo regionale di Capodistria nel secondo centenario della nascita del noto pittore capodistriano, come a molti accade misconosciuto in vita, ma ora riabilitato per i capolavori ritrovati, a volte anche in modo fortu-

ito. È il caso della tela trovata nei depositi del museo in pessime condizioni, dopo essere stata collocata decenni prima nella cappella delle carceri. Oltre al valore artistico, gli esperti hanno ricostruito anche la simbologia del quadro, l'ode alla lotta per i diritti dei prigionieri, contro le torture che dovettero subire. Una volta riportato allo splendore iniziale, il quadro dimostra l'impegno e l'ingegno dei restauratori, che hanno dovuto ricreare parti mancanti e soprattutto che hanno saputo completare il tutto con una cornice sontuosa, a sua volta ricostruita. Ad inchinarsi all'estro di Gianelli sono giunte molte personalità, tra le quali il Console generale d'Italia a Capodistria, Giovanni Coviello, mentre il direttore del Centro

culturale "Carlo Combi" Kristjan Knez ha comparato la figura dell'artista capodistriano con i suoi contemporanei, soffermandosi sul destino molto simile capitato al piranese Cesare dell'Acqua, non apprezzato in Patria, ma celebrato successivamente in Belgio. Interessanti anche le spiegazioni dei restauratori sulle tecniche usate per recuperare in pieno Santa Elisabetta e le figure che la circondano. Sino all' 8 febbraio prossimo, Giornata della cultura slovena, dominerà la Sala nobile del museo per essere ammirata da vicino dai visitatori e dai cittadini.

MLINOTEST

— 1867 —

ZLATA POTICA

Privoščite si ročno izdelano Zlato potico z bogatim nadevom.

Najboljše iz pekarnе „Kruh Koper“

30.12. ob/alle 19.30
Gala koncert/ Concerto di gala

A

Novoletni
gala koncert
Concerto di gala di capodanno

moje
špansko
srce
il mio
cuore
spagnolo

AVDITORIJ PORTOROŽ - PORTOROSE
MORJE DOŽIVETIJ / UN MARE DI EMOZIONI

21.12. ob/alle 19.30
Božični koncert/ Concerto natalizio

A

NEW
SWING
QUARTET

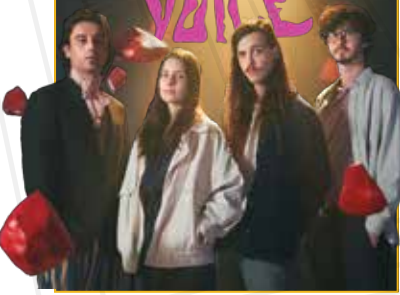
A

SREČNO * FELICE
2025

10.1.

T

KOALA
VOICE

17.1.

O SNegu
IN LJUBEZNI
DI NEVE
E D'AMORE

A

25.1.

A

ŠANK
ROCK

Silvestrovanje: Kdo bo zapel v slovenski Istri?

Tabu. Nastopali so že večkrat, saj so v Kopru zelo priljubljeni. Imeli smo jih priložnost poslušati tudi ob sprejemu olimpijcev v slovenski Istri. Na koprsko občinstvo so zelo ponosni:

V **Kopru** bo letos 31. decembra v Taverni nastopila skupina

V **Izoli** na Lonki bo prav tako veselo in praznično. Program se bo začel ob 21.30, na odru pa bosta nastopili skupini Lisjaki in Bon Jovi Tribute. Gotovo ni nikogar, ki ne bi rad prisluhnil uspešnicam Bon Jovija, ob katerih so odraščale številne generacije in jih mnogi občudujejo še danes. Skupina Lisjaki, ustanovljena 2000/01, ustvarja narodno-zabavno glasbo, pa tudi evergreene, pop in rock skladbe, pesmi iz nekdane Jugoslavije ter številne druge uspešnice, ki bodo popestrile vstop v novo leto.

Piran bo tudi letos obiskovalcem ponudil posebno praznično doživetje, saj se bo program odvijal na Tartinijevem trgu. Veliki oder bo ta večer zasedla pevka Alya. Že zelo mlada je

ugotovila, da je njena pot povezana z glasbo. Med njenimi najbolj znanimi uspešnicami so A veš, Spet zaljubljena, Ti z mano znaš in še mnoge druge.

Tudi **Ankaran** bo na svojem trgu pod velikim šotorom pripravil nepozabno praznovanje novega leta skupaj s fanti iz slovenske Istre, skupino Gedore. Člani skupine so svoje glasbene izkušnje nabirali predvsem na

primorskih zabavnih odrih. Odlični in vsestranski glasbeniki Marko Hrvatin, Mitja Bobič, Marko Toškan, Simon Markežič, Jan Baruca in Diamant Tomaž Boškin bodo v Ankaranu zaigrali svoje avtorske pesmi ter z obiskovalci skupaj odštevali sekunde do novega leta.

VSE DOBRO

Zate. *Z vami.* Za nas.
Per te. *Con voi.* Per noi.

marjetica
KOPER

Vlado Kreslin

Na sceni je že več kot 70 let. Njegov poklic je pesnik, skladatelj, pevec, glasbeni pisec, kantavtor, rockovski glasbenik, rockovski pevec, besedilopisec, piše na WIKI. Izdal je več deset albumov z avtorsko glasbo, nastopal na številnih koncertih, igral v filmih in v gledališču. Pred nekaj leti je bil o njem posnet tudi dokumentarec Poj mi pesem. Nekateri njegovi komadi so ponarodeli, njegovi koncerti so razprodani mesece unaprej.

Moj prvi spomin nanj je iz 1989. Bil je namreč tisti, ki me je sprejel v službo, ko sem prišla na TV Slovenijo. Takrat je bil zaposlen še v kadrovski službi. To, da je bil tam, je bilo nenavadno, ker je bil popularen že takrat, obenem pa olajšanje, ker je bil, v nasprotju z ostalimi na televiziji, prijazen. Bil je tak, kot je še danes. Živahen, iskrov, duhovit.

Nazadnje smo vas na obali videli in slišali v Tartinijevem gledališču v Piranu, na dobrodelnem koncertu v slovo Dušanu Mrdakoviču, ki je bil tu legendarna oseba. Kako vplivajo na vas taki dogodki?

Povod za ta koncert je bil seveda zelo žalosten. Dušana smo imeli radi vsi, najino prijateljstvo pa se je pričelo, ko sem imel prvi koncert v Maoni. Takrat je bil klub še v povojih in igral sem zunaj, na nekakšnem balinišču, če se prav spomnim. V več kot tridesetih letih sva skupaj doživela marsikaj in zelo ga bom pogrešal. Piran brez njega nikoli več ne bo isti.

Vaša glasbena kariera traja že desetletja, začeli ste 1970. Dolga zgodovina. Kateri dogodki/prelomnice so za vas in vašo kariero najpomembnejši?

Težko bi navedel karkoli prelomnega, kaj takega, kar bi se zgodilo in bi potem nenkrat dobil vse mogoče priložnosti. Šlo je počasi, korak za korakom, tako da sem redno službo opustil šele pri štiridesetih.

Katera zasedba vam je najbolj »sedla«?

Vsaka po svoje, vsekakor pa je bila najbolj netipična zasedba, ki me je zaznamovala, Beltinška banda. Potikati se s kombijem po svetu z muzikanti stare šole, duhovitimi, vrhunskimi zafrkanti, starejšimi od osemdeset, je nekaj, kar človek redko doživi in vsekakor nikoli ne pozabi.

Veliki koncerti ali intimni prostori, klubi?

Oboje ima svoj čar, ima drugačne »gabarite« (uh, kje sem našel to besedo?!) in ponuja drugačne možnosti. Nekje si glasen,

drugje spet tih, tako da pride nekje bolj do izraza energija, drugje besede ...

Na vseh koncertih, pa jih ni bilo malo, na katerih sem vas videla in poslušala, se mi je vedno zdelo, da neskončno uživate.

Seveda, saj bi verjetno težko zdržal toliko časa, če ne bi bilo tako. Tudi ni bilo vselej kot zdaj, ko imam razprodane dvorane, ploskanje itd.

Ste se kdaj naveličali?

Ne. Včasih se je zgodilo, da sem prišel na nepravi kraj, ampak vedno sem nekako zvozil. Ne-koč so nas slovenski izseljenci povabili v Nemčijo, pa sem zaslutil, da mi nismo povsem ustrezen band, a so vztrajali, da me imajo tako radi itd. Ko smo prispeli v dvorano med gasilske klopi, mi je bilo jasno, da se nisem zmotil in da bi sem-kaj bolj sodil narodnozabavni ansambel. Po naših največjih

uspešnicah, ki so jih poznali, sem odpel še komade Toma Jonesa, Elvisa in podobno, pa smo se izmazali.

Je bilo kakšno daljše obdobje, ko niste nastopali?

Zgodilo se je, da sem se zelo slabo počutil, komaj sem stal na nogah dan pred koncertom v Križankah. Vsi so mi pravili, naj ga odpovem. Le kako naj odpovem razprodan koncert? Odpel in odigral sem ga šepetajoč in sede na stolu. Band je bil ves prestrašen, niso vedeli, kaj mi je in so igrali zelo potih. Po koncertu sem prejel e-pošto Mance Košir: »Dragi Vlado, odkar romam na tvoje koncerte, je bil ta najtišji in najlepši. Vendar, kaj ti je ležalo na duši, zakaj je bilo tvoje telo tako težko?« Ko sem čez štirinajst dni prišel iz bolnišnice, sem ji odgovoril: »Ne skrbi, duša in telo sta v redu, samo meningitis je.« Takrat, seveda, nekaj mesecev nisem nastopal.

Večina glasbenikov pogreša jugoslovanski prostor, sceno. Vi?

Ko sem Američanom povedal, da pojem v svojem jeziku, torej za dva milijona, so se začudili: »Pa ti vse življenje nastopaš po Manhattnu.« Bivši jugoslovanski prostor je edini, ki nas, Slovence in našo kulturo še vedno sploh pozna in nekako prizna. Za vse ostale smo bolj ali manj nevidni in nepomembni.

Sodelovali ste s številnimi glasbeniki, a je še kdo »neuresničen želja«?

Večina mojih glasbenih sodelovanj ni bila načrtova-

BOJANA
LESKOVAR

na in se je zgodila popolnoma spontano. R.E.M. so me poklicali na oder med svojim koncertom, s cigansko ekipo Blek Panthers na splavu na Savi sem zapel, ko sem slučajno stopil na splav, Allana Taylora in Hansa Thessinka, s katerima pogosto igram, sem spoznal na pikniku v Piranu pri Dušanu itd. Rad se družim tudi z mladimi, še neodkritimi talenti, kot je trenutno hrvaški band OGENJ; z njimi sem posnel krasno protivojno skladbo Vojna. Najdete jo na youtube. Sicer pa je pred izidom vinilka s posnetkom koncerta Izštekanih 10, ki se je odvil lansko leto v Kinu Šiška, ko je dvanajst mladih bandov in solistov izvajalo moje skladbe. Stari komadi so zaživeli na nov, drugačen način.

Veliko ste nastopali v tujini, novembra ste imeli koncert v Londonu. Ste kdaj načrtovali mednarodno kariero?

Ne povsem zares. 1972 sem v Londonu gledal oglase za pevca v New Musical Expressu, pa sem si mislil, bom še nekaj let počakal. Podobno sem si potem rekel nekaj let pozneje in tako je šlo in odšlo. **V Ameriki je bila o vas in vašem življenju napisana knjiga. Kdo je avtorica? Ste zadovoljni?** Avtorica je amaterska pisateljica Ruth Dupre, ki živi v Dallasu. Na internetu je naletela na skladbo Rulet in me po e-pošti prosila za kak CD. Potem je kupila vstopnice za moj koncert v Kranju, koncert je zaradi poplav odpadel in moja žena je mimogrede navrgla - pa naj prideta, bom jaz nekaj skuhal! Čez dva dni sta sedela z možem na našem kavču in Ruth je z mano prepevala moje komade, ne da bi razumela besedico slovensko. Potem je prihajala na moje koncerte v Slovenijo, v Washington, Cleveland, pričela se je učiti slovensko itd. Knjiga je duhovita, berljiva in prikazuje ameriški pogled na komaj odkrito Deželo. **Vam je kdo pri nas predlagal, da bi napisal knjigo o vas?** Kar nekaj ljudi je že prišlo s to idejo. **Zakaj je ne bi napisali sami?** Morda, vendar se mora še kaj zgoditi. Ko smo z Beltinško bando potovali na koncert na Dunaj in na meji vsi ponosno izvlekli nove slovenske potne liste, stare komaj nekaj dni, je Jožek, ki je takrat imel kakih

87, cariniku ponudil starega, še veljavnega rdečega, jugoslovanskega. Ko sem ga vprašal, kako pa to, je odvrnil: »da se mi novi prehitro ne napolni!«. **Ko spremljamo vaše koncerte, se zdi, da nastopate skoraj vsak dan. Ste kdaj zavrnili kakšno vabilo?** Pogosto odklanjam vabila, predvsem zato, ker jih je preveč. **Kako se je v vseh teh letih spreminjala vaša glasba? So vas prepričale kakšne glasbene smernice, nekaj, kar je bilo popularno?** Mislim, da ne. Morda nezavedno. So pa Buena Vista Social Club z Ry Cooderjem zasloveli nekaj let za nami z Beltinško bando, haha. **Kaj mislite o današnji slovenski popularni glasbi? Koga poslušate ali je to odvisno od razpoloženja?** Tišino še najraje. Sicer pa Dylana zmeraj, Cavea, blues, sevdah ... **Na katerem koncertu ste bili nazadnje kot poslušalec?** Nick Cave pred kratkim v Zagrebu in na Divanhani, no, z njimi sem tudi zapel. **Pišete pesmi, tudi besedila za svoje. V čem se še pi-sanje in igranje razlikujeta poleg medija?** Pišem vsa besedila, v komponiranju glasbe pogosto sodelujem. Pisanje in izvajanje sta seveda dve popolnoma drugačni dejavnosti. Verjetno pa je na svetu več tistih, ki odlično izvajajo, kot tistih, ki odlično napišejo. **Vaša dežela je Prekmurje. Melanholična, čustvena. Taka je tudi vaša poezija. Je čustvenost lahko tudi v napoto?** V umetnosti hvala bogu ne, v življenju pa pogosto, haha.

Kaj vas najbolj prizadene? Težko je gledati, kako ljudje nasedamo lažnivcem in sladkim prevarantom. Spet in spet. **Ste sploh kdaj slabe volje in to pokažete?** Seveda. Kot je to običajno, to najbližji najprej občutijo. **Česa pri ljudeh ne marate in kako sodelujete s takimi ljudmi?** Imam srečo, da mi ni (več?) nujno sodelovati s takimi ljudmi. Seveda pa ne tolikšne, da ne bi bil v stiku z njimi. Ne vem, poskušam si dopovedati, da smo vsi pomalem pacienti, da imamo vsi probleme in da verjetno niso tako slabi. Kot je rekla mama Bobu Dylanu: Sine, ne pozabi, vsi ljudje se borijo po svoje in imajo svoje težave. **Občutljivi ste na tisto, kar se nam dogaja. Kaj razumete pod izrazom angažirana glasba?** Dandanes že prav vsako, ki ne poneumlja. Tista, za katero mediji pravijo, da je ne bodo vrteli, promovirali, ker »morajo predvajati tisto glasbo, ki jo želi- lijo ljudje«.

Ljubitelji umetnosti napolnili Generali galerijo ob odprtju razstave Barda Iucundusa

V GENERALI GALERIJI SO S SLOVESNIM ODPRTJEM RAZSTAVE »MED NEBOM IN ZEMLJO« SLIKARJA BARDA IUCUNDUSA PROSLAVILI 10. OBLETNICO DELOVANJA. JUBILEJNA IN ZADNJA OD ŠTIRIH LETOŠNJIH RAZSTAV JE NEKAJ POSEBNEGA, SAJ JE Z NEKATERIMI EKSKLUZIVNIMI DELI OŽIVILA SPOMIN NA MNOGOKRAT ZAPOSTAVLJENEGA, ČETUDI MED LJUBITELJI LIKOVNE UMETNOSTI PRIZNANEGA SLOVENSKEGA SLIKARJA. IUCUNDUSOVE UMETNINE SI JE V GENERALI GALERIJI MOGOČE OGLEDATI DO 28. MARCA 2025.

V velikem številu so se gostje, umetniki in zbiratelji na odprtju poklonili leta 1986 umrlemu slovenskemu likovnemu umetniku **Bardu Iucundusu** in občudovali njegova izjemna dela, razstavljena prvič po 34 letih. Dogodka se je med drugim udeležila tudi njegova soproga **Mika Berlič**, ki se ji je kustosinja **Petra Bizilj Silva** posebej zahvalila za pomoč in sodelovanje pri pripravi razstave, odprtje pa je z multivizijo, posvečeno Iucundusovi umetnosti, popestril glasbenik in fotograf **Lado Jakša**. Večer je sicer minil tudi v znamenju spomina na idejnega očeta galerije **Matjaža Gantarja**. Njegov sin **Matija Gantar** se je ob tej priložnosti zahvalil zavarovalnici Generali, da galerijo vodi naprej in na ta način skrbi, da očetov duh, prav tako njegovo navdušenje nad umetnostjo, živi naprej. Generali galerija je s svojim depojem sicer prava zakladnica umetnosti - premore namreč okoli 1000 del. »V dosedanjih desetih letih so se v Generali galeriji prepletale pomembne umetniške zgodbe in v zavarovalnici Generali smo veseli, da jih lahko delimo s širšo javnostjo. V veliko čast nam je, da kot družbeno odgovorno in trajnostno naravnano podjetje, letošnje jubilejno leto galerije zaključujemo s prav posebno razstavo umetnika Barda Iucundusa in da jo posvečamo idejnemu očetu galerije Matjažu Gantarju,« je ob odprtju razstave povedala **Svetlana Almaš**, direktorica marketinga in odnosov z javnostmi v Generali zavarovalnici.

Razstava »Med Nebom in Zemljo« bo na ogled v Generali galeriji na Dunajski cesti 63 v Ljubljani do 28. marca 2025, med 8. in 18. uro. Razstavo si lahko, tako kot vse dosedanje, ogledate tudi v virtualni galeriji.

dr. Sarival Sosič, likovni kritik in muzejski svetnik
Svetlana Almaš, direktorica marketinga in odnosov z javnostmi v Generali zavarovalnici
Aleksander Bassin, likovni kritik in muzejski svetnik
Melita Rajgelj Ozbek, predsednica uprave Generali Investments
Matija Gantar, sin Matjaža Gantarja, v imenu družine Gantar

RAZSTAVA BO NA OGLED DO 28. MARCA 2025

O Iucundusovi umetnosti sta na odprtju razstave spregovorila tudi likovna kritika in muzejska svetnika **Aleksander Bassin** in dr. **Sarival Sosič**, ki je o njegovi zapuščini dejal: »Bard je ustvaril izjemno močno likovno energijo v slovenski likovni umetnosti in danes se lahko samo vprašamo, do kod bi segla njegova umetnost, če bi še živel.« Odprtja razstave so se udeležili tudi nekateri slovenski zbiratelji in ljubitelji umetnosti, ki so se v velikem številu odzvali na Generalijevo pobudo in za razstavo posodili svoje Iucunduosve umetnine.

PODPORA UMETNOSTI IN BOGATA ZAPUŠČINA GALERIJE

Gostovanje Barda Iucundusa v Generali galeriji predstavlja vrhunec praznovanja 10. obletnice delovanja galerije. Prav z nje-

no pomočjo Generali uresničuje svoja prizadevanja za soustvarjanje varne, odgovorne in trajnostne družbe, v kateri se lahko razvijajo prav vsi posamezniki. S podporo umetniškim projektom bogati širšo kulturo ter hkrati spodbuja tudi dialog o trajnostnem razvoju in ohranjanju umetniške dediščine. Za podporo in sodelovanje pri delovanju galerije se zavarovalnica Generali iskreno zahvaljuje družini Gantar, pokrovitelju galerije, katere pobudnik in ustanovitelj je bil Matjaž Gantar. Posebna zahvala velja družbi Generali Investments d. o. o., podporniku Generali galerije od vsega začetka do danes.

GLASBA JI TEČE PO ŽILAH

Vsestranska Aleksandra Čermelj

Ko začne peti, je kot bi poslušal angelsko glasbo, nato pa simpatična Primorka Aleksandra Čermelj navduši še s svojo pozitivnostjo in nalezljivim optimizmom. Suverena je na različnih glasbenih odrih in občinstvu z veseljem postreže z novostmi. Čeprav si je v Ljubljani ustvarila družino s priznanim glasbenikom Lenartom Krečičem, se z veseljem vrača na obalo.

»Glasba mi je bila nekako položena v zibelko, saj sem od malega rada prepevala. V zgodnjih najstniških letih pa sem z užitkom obiskovala ure solo petja in nastopanja na glasbeni šoli »Scuola 55« v Trstu ter ure violine na nižji glasbeni šoli v Kopru,« začne svojo pripoved Aleksandra, ki je že pri rosnih dvanajstih začela s sodelovanjem in nastopanjem na različnih prireditvah in glasbenih festivalih. Pridna, marljiva in z vsem srcem predana glasbi, se je tudi že zelo hitro razveselila uspehov.

Radi so jo vabili na različne odre, saj je bila kljub mladosti na njih nadvse suverena. »Z veseljem sem nastopila na različnih odrih. Sodelovala sem na festivalih, kot sta bila denimo Fens in Melodije morja in sonca, kjer sem še rosno mlada 1997 osvojila prvo lovoriko s pesmijo Teh petnajst let. Zatem sem dobila tudi nagrado s skladbo Mladosti ne dam na Slovenski popevki ter kot spremljevalna vokalistka na izboru slovenske pesmi za Evrovizijo, EMA. Glasbeni sladkusi pa se Aleksandre spomnijo kot dolgoletne članice zasedbe Zmelkoow, prepevala pa je tudi v funky skupini Xequitiz.

LEPA ŠTUDIJSKA LETA V CELOVCU

Aleksandra je od nekdaj verjela v moč izobraževanja, zato je z veseljem pripravila kovčke in odšla študirat v tujino. 2010 je diplomirala na Koroškem Deželnem Konservatoriju za glasbo v Celovcu, na umetniški smeri jazz in pop petja. Štiri leta kasneje pa je uspešno

zaključila še študij glasbene pedagogike pod mentorstvom profesorice Caroline De Rooij ter Carole Alston-Bukowski. Simpatična pevka pa ima lepe spomine na konec 2012, ko je izdala svojo prvo ploščo Barve mojih dni, na kateri je sodelovala s kitaristom Gašperjem Kržmancem. Nastopili so tudi gostje: Lenart Krečič na saksofonu, Jošt Drašler na kontrabasu in električnem basu, Klemen Krajc na kontrabasu, Nino Mureškič, Goran Moskovski na tolkalih, Francesca Viaro na spremljevalnih vokalih in Tilen Artač na violončelu. Letos pa je izšla na vseh spletnih platformah tudi plošča z avtorskimi skladbami in orkestrom RTV Big Band Slovenija pod vodstvom dirigenta Tadeja Tomšiča. Svoje bogato znanje pa z veseljem prenaša na mlajše, saj na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana poučuje jazz.

GLASBA JI JE DALA TUDI LJUBEZEN

Glasbeno sodelovanje s postavnim in priznanim saksofonistom Lenartom Krečičem pa je prerastlo v ljubezen. »Letos sva praznovala deseto obletnico poroke in imava dva sinova, Leona in Tilna. Živimo in delujemo v Ljubljani,« pove glasbenica, ki je tudi izven Konservatorija nadvse ustvarjalna. Letos je na vseh spletnih platformah izšla plošča z avtorskimi skladbami in orkestrom RTV Big Band Slovenija pod vodstvom dirigenta Tadeja Tomšiča, ki je tudi vse skladbe aranžiral. Skladbe so sicer bile že pred leti izvedene v manjši zasedbi in igrane na različnih koncertih. »Ideje za besedila in melodije sem dobila predvsem na potovanju čez lužo, saj sva z Lenartom kar nekajkrat odpotovala v New York – mesto, ki nikoli ne spi,« veselo pove Aleksandra, ki se z veseljem vrača v domače primorske konce.

ANDREJA
COMINO

Naj vam novo leto nakloni zadovoljstvo na vseh področjih.
Vesele praznike in srečno 2025.

Che il nuovo anno possa regalarvi soddisfazioni
in ogni ambito della vostra vita.
Buone feste e felice 2025.

Kolektiv Komunale Izola/Il personale dell'azienda Komunala Isola

komunala
izola - isola

TOMAŽ PEROVIČ

NEMOGOČE JE MOGOČE

Nedolgo nazaj sem bil na t.i. managerskem zdravstvenem pregledu v eni izmed zasebnih klinik, ki za razumen denar ponujajo takšne preglede. Ko sem prišel na vrsto k specialistu za kosti, sem mu povedal, da imam kar velike težave z ramenom in da moj osebni zdravnik predvideva, da je verjetno kalcinacija. Zdravnik je bil specialist, drugače redno zaposlen v bolnici v Ljubljani. Na pregledu v zasebni ustanovi sem bil okoli 15.00 in na koncu mi je dal vizitko svoje zasebne ambulante, kjer bi me spravil v red po približno desetih obiskih (če se prav spomnim, bi me vsak obisk stal okrog 100 EUR). Ponovimo: redno zaposlen v javni ustanovi, zgodaj popoldne že dela v zasebni ustanovi in kasneje še v svoji zasebni ustanovi. Ali je ta zdravnik superman z nadčloveškimi sposobnostmi, ki poleg svoje redne službe v javnem zavodu opravlja še dve zasebni dejavnosti, ali pa je v tej verigi nekaj nearobe? Poleg tega so na ljubljanski ortopediji (od koder je prihajal) bile grozljive čakalne vrste. Za tretman, ki bi ga lahko pri njemu proti plačilu opravil takoj, sem bil v UKC na vrsti šele čez leto in pol. Naj nam bo jasno: niti malo nisem bil jezen nanj, ker počenja te in takšne stvari. Ampak: kako je možno, da si polno zaposlen v eni službi in imaš še dovolj časa in moči za še dve zasebni dejavnosti? Po mojih izkušnjah: nikakor. Sklepam, da nekje ne opravljaš dobro svojega dela in kot na dlani je odgovor, da je to v javni ustanovi. V javni ustanovi ima torej ta moj zdravnik izrazito slabega šefa, ki ne zna razporejati dela, od svojih delavcev ne zahteva, naj ga opravljajo dobro in očitno tam ne delajo dovolj. V tej zgodbi je še ena zanimivost: on je bil šef. Zato zame zdravstvena reforma ni zakonodaja, ki preprečuje zasebno iniciativo, ki ne zatira dobrih zdravnikov (ta moj zdravnik je veljal za izjemno dobrega specialista), ampak je enostavno in dobro vodenje javnih ustanov. Kdor je za nekaj plačan, naj to tudi oddela. Če mu zares ostane še kaj časa, naj seveda dela za tiste, ki ga potrebujejo, saj ponavadi zasebniki najemajo le najboljše strokovnjake. V najboljšem primeru ga bo seveda zaposlila javna ustanova, v kateri je redno zaposlen in mu dobro plačala dodatno delo. Vem, da zveni enostavno, vem pa tudi, da je najtežja stvar na svetu spreminjati sisteme, ki so globoko zakoreninjeni in ljudem spreminjajo njihov ustaljen način življenja. Povejmo, da bi morali biti na prvem mestu interesi bolnikov in se vprašajmo, zakaj v nekaterih (resda redkih) javnih zdravstvenih ustanovah teh težav sploh ne poznajo.

LEON MAGDALENC

OBALA IMA POTENCIAL

Spoštovani gospod Magdalenc, na vaše vprašanje odgovarjam z dejstvi. Slovenija ima kratko, ampak prekrasno obalo. Ta obala je na izjemni poziciji, saj ste z avtom takorekoč v manj kot uri v osrčju Italije ali Hrvaške. Vsak košček zemlje je posebej dragocen v tistih predelih, ki imajo razgled na celoten tržaški zaliv. Ta nepri-mičnina je ravno zaradi svoje lege in svoje edinstvenosti ocenje-na tako visoko in nepremičnina ima tudi jacuzzi. Ker gre za veliko parcelo, ta predstavlja velik potenical. Tole sem si izmislil. Si pa predstavljam, da bi dobil približno takšen odgovor, če bi prodajalce povprašal, zakaj manj kot sto kvadratov veliko hišo cenijo na malo čez milijon eurov. Ja, prav ste prebrali. Dobrih osemdeset kvadratov za šest ničel. Predvsem me razveseljujejo odgovori, da ima neka nepri-mičnina, tudi podrtija, velik potencial. Besedna zveza nepremičnina ima potencial največkrat pomeni le eno. Če boste še veliko vložili, boste dobili spodobno nepremičnino. V nečem se s tem namišljenim odgovorom moram strinjati. Naša obala je nekaj posebnega. Včasih nikomur ni bilo mar zanjo, danes pa je nepremičninski dragulj. Vsak, ki ima nekaj v lasti, je potencialni milijonar. Milijon za zemljo in hišo na njej je postal samoumevni standard oziroma naj se zamisli, kdor te cene ne doseže. Skratka, za nas iz notranjosti države se obala prikazuje kot obljubljeni kraj, če ne celo raj. Mi zmrzujemo, vi na obali pa se kopate v prijetnem soncu. Mi se kopamo v megli in preklinjamo smog, vsi tam doli pa dihate čisti zrak in se nastavljate prijetni burji. Mi mrkih obrazov hodimo naokoli in se pogovarjamo o vremenu, vi nasmejani kramljate o ribah, gemištih in siesti. Ta nepremičninski raj, v katerem se prodajajo milijonsko ovrednotene bodoče javke norcev iz notranjosti, stoji na štirih temeljih. Na eni strani morje in blaga klima, na drugi pa oljke in vinogradi. V bistvu gre za naravo in naravne danosti. Vse ostalo nima neke teže oziroma ostalo ne prodaja in ne dviguje cen nepremičnin. Urbanistično je veliko improvizacije, arhitektura mešanica nešteti slogov in splošen vtis, da gre pač največkrat za srečna naključja. Zadnje čase se veliko dvomi o naključnosti treh dogodkov. Treh požarih, ki so zajeli gostinski lokal v Porto-rožu, pralnico v Luciji in prodajalno Agraria, prav tako v Luciji. O naključnosti bodo sodili poklicani organi, za nas pa je zanimiva simbolika. Ogenj zajame trgovino, lokal in pralnico. Ogenj uniči objekte s potencialom. Objekte, ki so bili pred novim razvojnim ciklom. No, vsaj za Agrario to lahko trdim, saj sem bil stalni kupec v njej in ob vsakem obisku ponavljal, da nižje prodajalna ne more iti. Potencial je v bistvu osrednji pojem, ko gledam na obalo v letu 2025. Ne gre niti za to, da se ga izkoristi. Prav tako ne za to, kdo ga bo sploh izkoristil. Pomembno je, da obala ostane potencial, ki se trži. Trži z jacuzziji za milijone.

ANDREJ MREVLJE

OD TRUMPA IN MUSKA DO MOJE ŽENE

Na popoldan, ki je običajno name-njen pisanju kolumne za Obalo, se mi je v taksiju na poti iz bolnice pridružila moja žena. Poklic zdravnice je po sedemletni praksi na urgentnem oddelku slovite bolnišnice Weill Cornell zamenjala za novinarsko in 25 let delala za New York Times. Kot poročevalka o sarsu in kovidu s Kitajske, predvsem pa o kritičnih analizah ameriškega zdravstvenega zavarovanja, se je proslavila kot novinarska zvezda. Na to temo je leta 2017 napisala uspešnico “An American Sickness”, zadnjih nekaj let pa je vodila specializirano zdravstvo Kaiser Health News v Washingtonu. Glavne osebe v knjigi niso bolniki, temveč ljudje, ki delajo posle in jim za bolnike ni mar. Skrbi jih le dobiček, je v intervjuju za Objektiv z Rosenthalovo, poudarila Bojana Leskovar. Še predno sem v taksiju odprl usta, je zazvonil Elisabethin telefon s prošnjo za intervju v zvezi z umorom Briana Thompsona, direktorja United Healthcare v New Yorku pred nekaj dnevi. V Ameriki je bil umor glavna novica. Tistega dne so v Pensilvaniji aretirali domnevnega morilca, v nahrbtniku so mu našli besedilo, v katerem Luigi Mangione, domnevni morilec, obtožuje sistem zdravstvenega zavarovanja. Nek medij, ki si je priporil kopijo manifest, je omenil, da je v zapisu omenjena tudi Rosenthalova. “Očitno nekdo, ki je bral tvojo knjigo,” sem na kratko pripomnil, ker pa dobro poznam alarmantne ameriške medije, sem sarkastično dodal, da se ne bom čudil, če bo v naslednjih dneh na naša vrata potrkala FBI. Še predno sva se vrnila domov, je bila rezerviranih kopica intervjujev in opravljenih nekaj kratkih razgovor. Kljub temu se je bilo treba pred škandaloznimi mediji zavarovati, da Rosenthalove ne bodo povezovali z umorom direktorja ene največjih zavarovalnic v Ameriki. Mangioneja, ki je ustrelil Thompsona z revolverjem, narejenim s 3D tiskalnikom, bi lahko mediji povezali z napihovanjem moje žene v knjigi, ki je izšla pred sedmimi leti in med drugim razkriva, da je temeljni strošek preživetja Američanov prav zdravstveno zavarovanje. V hipu me je premrazilo, da bi bila moja žena lahko obtožena hujšakaštva. Pomislil sem, da bi moral predsednik Joe Biden na seznam ljudi za oprostitev vključiti tudi Elisabeth, še predno bo januarja oblast prevzel Donald Trump. Kakorkoli, moja misel ni bila realna, toda nevarnost iz novega Trumpovega kabineta obstaja. Ne glede na to, je Elisabeth zjutraj začela z intervjuji najprej za kanadsko televizijo, kasneje so bile rezervirane največje ameriške letalonosilke. Med njimi tudi Anderson Cooper za njegovo večerno oddajo na CNN. Sredi popoldneva pa je prišlo do delnega preobrata. Da bi se izognili manipulacijam medijev, je Elisabeth po nasvetu dveh pravnih odpovedala vse kabelske intervjuje. Zakaj? Ker tovrstni mediji zmorejo montažo, ki bi lahko intervjujance zmanipulirala v kontekst, ki ustreza njihovim alarmizmom. Nekaj ur je trajalo, da so bili dogovori za razgovore odpovedani. Ohranili so pisna mnenja in audio posnetke, med katerimi je včerajšnji (11. decembra) WNYC-ev Brian Lehrer show trajal skoraj eno uro. Razgovor o evoluciji zdravstvenega zavarovanja v zadnjih 100 letih je odličen, zato menim, da Bidna ne rabimo več, nevarnost, ki prihaja s Trumpove strani je zdaj manjša. Kar se tiče FBI, pa nikoli ne veš natančno.

DORJAN MARUŠIČ

ZDRAVNIKOVA POSLANICA

Tudi letošnje leto se izteka. Spet obdobje, ko se ozremo nazaj na pretekle mesece, na dosežke, iz-zive in trenutke, ki so nas osrečili in obogatili, upam duhovno in ne le mate-rialno. Večina se seveda zazre vase in upam, premisli tudi o svojem zdravju. Od tod verjetno številne odločitve za skrb zase in svoje najbližje. Pri tem pa stvarnost zaobljub zagotavlja njihovo uresničitev. Zdravje večina poimenuje kot naše največje bogastvo, pogosto kar samoumevno. Morda se njegove vrednosti zavemo šele takrat, ko se telo in duša skrhata, ko se zdravje umakne bolezni, morda pogubni in brezizhodni. Pri marsikomu je takrat že prepozno. Točiti solze po toči, je prepozno. Kronične, nenalezljive bolezni v razvitem svetu predstavljajo polovico vzrokov smrti, vsak drugi umrli izgubi bitko s srčno-žilno boleznijo ali rakom. Oboje je tesno povezano z načinom življenja, stresom, telesno neaktivnostjo, prekomernim uživanjem hrana, alkohola, kajenja ... Vse obvladljivo! Prav zgodnja in vseživljenjska preventiva je zato tista, ki lahko največ prispeva k dolgemu in kakovostnemu življenju, zato vas ob zaključku leta želim spodbuditi k nekaj ključnim spremembam, ki so preproste, a lahko prinesejo velike koristi. Redna telesna aktivnost je temelj dolgoživosti, zdravega življenja. Zmerno gibanje, kot je hoja, kolesarjenje, plavanje ali celo delo na vrtu, lahko bistveno izboljša naše splošno počutje. Pomaga ohranjati zdravo telesno težo, krepi srce in ožilje, zmanjšuje tveganje za sladkorno bolezen in številne druge kronične bolezni ter pozitivno vpliva na duševno zdravje. Če trenutno niste telesno aktivni, začnite počasi. Že 30 minut gibanja na dan, petkrat na teden, lahko naredi veliko razliko. Naj postane gibanje vaš vsakdanji spremljevalec, ne le občasni gost. Praznični čas je pogosto povezan z druženji, ob katerih si nazdravimo z raznovrstnimi alkoholnimi pijačami. Čeprav se alkohol v majhnih količinah morda zdi neškodljiv, lahko pretirano uživanje vodi v številne težave, od poškodb jeter in povečanega tveganja za rakom do motenj v duševnem zdravju. Zmernost je ključnega pomena. Svetovna zdravstvena organizacija priporoča, da moški ne zaužijejo več kot dveh enot alkohola na dan, ženske pa največ eno. Še boljše pa je, če izberemo brezalkoholne alternative in zdravje postavimo pred trenutne užitke. Kajenje je eden najpomembnejših dejavnikov tveganja za številne bolezni, kot so rak pljuč, bolezni srca in ožilja ter kronične bolezni dihal. Kot nekadilec sem samo teoretik, težko se poistovetim s to odvisnostjo. Morda pa namesto vseh ponudb pomoči, od nikotinskih nadomestkov do svetovanj in podpornih skupin, preprosto potonete vase in se odločite. Opustitev kajenja bi lahko bilo največje novoletno darilo, sebi in svojim bližnjim. Preden sklenem, vam želim uspešno obvladovanje stresa. Ko najdete rešitev, se priporočam(o) za vaše nasvete! Naj bo 2025 priložnost za nove začetke, ne le na področju dela in osebnih ciljev, temveč tudi na področju zdravja. Vzemimo si čas, da poskrbimo zase, se več gibljemo, razmislimo o svojih navadah in poiščemo ravnotežje med užitki in odgovornostjo do svojega telesa in duha. Vztrajno in z majhnimi koraki tlakujte pot k dolgemu in kakovostnemu življenju. Naj vas v 2025 ne zebe v dušo!

Četrto stoletje: serija pogovorov ob 25. obletnici Gledališča Koper

MATEJ
SUKIČ

2025 bo za Gledališče Koper izjemno posebno, saj praznuje četrto stoletje od ponovnega zagona svojega delovanja, ki je pomembno prispevalo k bogatitvi kulturne krajine na Primorskem in širše. Ob tem jubileju Gledališče Koper v sodelovanju z Radijem Koper, Obalo Plus, Primorskimi novicami in Znanstveno-raziskovalnim središčem Koper pripravlja niz osmih pogovornih večerov z naslovom Četrto stoletje. Cikel bo na poseben način osvetlil ključne družbene, kulturne in politične spremembe zadnjih 25 let ter ponudil prostor za premislek o prihodnosti.

Serijo pogovorov bodo vodili ugledni predstavniki slovenskega novinarstva in medijev, ki s svojim znanjem in izkušnjami zagotavljajo kakovostno in poglobljeno razpravo. Večeri bodo potekali v mali dvorani Gledališča Koper, ob 19. uri, vstop pa bo za vse obiskovalce brezplačen.

Program pogovorov:

1. V gledališču (9. januar 2025)

Voditelj Janko Petrovec (Radio Koper) bo skupaj z direktorico Gledališča Koper Katjo Pegan in uglednimi slovenskimi gledališkimi direktorji razpravljali o razvoju gledališke umetnosti na Primorskem in širši Sloveniji.

2. Slovenija in nekdanja Jugoslavija (30. januar 2025)

Pod vodstvom Aljaža Novaka (Primorske novice) bo pogovor osvetlil kulturne stike med slovenskim prostorom in državami nekdanje Jugoslavije ter vpliv geopolitike na sodelovanje.

3. Četrto stoletje spodobnosti in olike? (13. februar 2025)

Tomaž Perovič (Obala Plus) bo analiziral spremembe v odnosih in vrednotah, ki jih prinaša digitalna doba, ter razpravljali o izzivih javnega diskurza in anonimnosti na družbenih omrežjih.

4. Svet v novem tisočletju (27. februar 2025)

Denis Sabadin (Primorske novice) bo z uglednimi strokovnjaki raziskoval spremembe v mednarodnih odnosih po letu 2000 in vlogo Slovenije v globalnem prostoru.

5. Novinarstvo v času spleta (13. marec 2025)

Tjaša Škamperle (Radio Koper) bo skupaj z gosti razpravljala o spremembah v medijih, izzivih uredniške avtonomije in prihodnosti novinarstva v digitalni dobi.

6. Zaton branja in pozornosti (27. marec 2025)

Karin Sabadin (TV Slovenija) bo vodila refleksijo o vplivu upada bralne kulture in razpršenosti pozornosti na razvoj kritičnega mišljenja in čustvene globine.

7. Skupnost, smisel, vrednote in bog (3. april 2025)

Janko Petrovec (Radio Koper) bo z duhovniki raziskoval spremembe v duhovnosti,

krizo duhovnih poklicev in iskanje smisla v sodobnem svetu.

8. Naslednjega četrto stoletja (10. april 2025)

Zaključni večer pod vodstvom Tomaža Peroviča (Obala Plus) bo namenjen razmisleku o prihodnosti, novih tehnologijah ter vplivu umetne inteligence in biokemije na družbo.

Cikel Četrto stoletje ponuja edinstveno priložnost za dialog o temeljnih premikih našega časa in za razmislek o prihodnosti. Dogodki ob 25. obletnici Gledališča Koper niso le praznovanje preteklosti, temveč tudi prostor za pogovor o vlogi kulture v svetu, ki se hitro spreminja.

KATJA PEGAN

NEUMNOST IN NESRAMNOST

Danes smo že vsega hudega navajeni. Vrednote, ki smo jih ponotranjili v svojem otroštvu, so šle rakom žvižgat, iluzije, ki smo jih kot mladinci gojili do prihodnosti, so klavrno končale med ubijalskimi krediti, ki jim služimo vsi, tudi naši otroci in vnuki. Ideje o svoji državi, samozavesti, ponosu in kar je še romantičnih iluzij, o katerih pojejo pesmi, so padle kot hišice iz kart, in od države so ostale državne meje in carine. Od oblasti, oziroma odločevalcev, smo pričakovali, da nam postreže z državniki, v popolnoma praznem skladišču jih ni bilo več, nato smo se zadovoljili z verodostojnimi politiki, za temi vsaj z na videz profesionalnimi, ko je beseda profesionalnost pomenila vsaj vljudnost in neoporečno znanje oziroma obveščenost o temi, s katero javno nastopaš; brez strankarskih dodatkov v obliki ustraševanja ali žalitev. No, in na koncu je ostalo samo to – strankarsko petelinjenje, ki ga imamo vsi dovolj. Tudi oni sami – utrujeni, težkih kolen in pekočih podplatov, verjetno tudi izpraznjenih misli sedijo ob plesišču in jim ni do plesa. Ne zmorejo več (le tu in tam še kakšno bedno maščevanje). In za njimi ne čaka nova četica svežih plesalcev v zloščeni čevlji, ki se bo zavrtela v vrtočnem tangu ali poskočni polki. Vsi tisti od prej, zdaj in potem sedijo ob robu plesišča ter ne vedo kam.

Tudi v naših odročnih krajih, kjer je malo poti od enega k drugemu, in še te so makadamske, ni nič drugače. Ti kraji so se nekoč imenovali Primorska, takrat, ko je bila to velika beseda. Tudi državni praznik je dobila. Primorci so bili bistri in temperamentni ljudje, tudi povezovali so se. Posamezniki, ki so to udeležali, so v projekt povezovanja vložili ogromno truda in politične modrosti. Trenutno je politična volja taka, da živimo v slovenski Istri. V tem veliko manjšem prostoru od Primorske, kjer »smo daleč od tega, da bi bili sposobni sodelovati« (kot piše na prvi strani Primorskih novic v začetku decembra), so še kako dobrodošli tisti, ki so sodelovanje in povezovanje udeležali že v prejšnji Primorski. Med njimi tudi lanskoletna častna meščanka koprsk občine, doma v Izoli. Z lahkoto bi bila častna občanka tudi v Piranu. Njeno vseživljenjsko povezovanje kulturnih sfer je preostalim, sedečim v kavarni, kjer javno nastopajo s

temo povezovanja, lahko velik navdih in osebni cilj. Po prebranem članku in komentarju novinarja na drugi strani so bili povabljeni k mikrofону večinoma razočarani, ker jim prijava na EPK ni uspela (razlog je, »da smo premajhni za velike korake«), bila pa je tudi dramilo, že drugič v času samostojne države. Ampak do tu vse v redu. Potem pa nastopi uradnica, svetovalka koprškega župana za kulturo, in takoj razvrednoti delo v kavarni sedeče častne občanke z nonšalantno in vehementno izjavo, »da razvoj politik in občinstev ne more sloneti na tem, da avtobus iz Kopra pripelje občinstvo na gledališko predstavo v Piran«. Nešteto avtobusov z množico radovednega in kulture željnega občinstva se je zaradi povezovalne moči te ene osebe vozilo iz enega kraja v drugega, od enega gledališča do drugega. Verjetno so šli na avtobus prav vsi, ki jih to zanima, in verjetno so bili zadovoljni. Razvoj kulturnih politik in občinstev je naložba uradništva, prav tako njegovo pretakanje v življenje, ki ga zanje opravi javni zavod, če ga povabijo kot izvajalca svojih idej. Ampak najprej mora biti domišljena in skomunicirana ideja! Zakaj torej uradnico tako ljubosumno moti delo društva in prevoz ljudi na predstave, da je opustila »spodobnost, vljudnost, manire, dostojnost, kar tvori tkivo družbe in njene naravne podlage« (po Heglu). Ampak tu se ne ustavi, tudi direktorji javnih zavodov za kulturo (davkoplačevalski denar!) so po njeni izjavi ljudje, ki ne vedo, kaj podpisujejo. Kar deset njih! Vse to smo lahko prebrali v članku.

Kako bi se odločili, da ne bi bili krivični? Je to neumno ali

nesramno?

Ker če je takšno javno izrekanje občinskega uradnika s pozicije moči neumno, zamahnemo z roko: »Kaj hočemo! Negativna selekcija pač! So že bili podobni eksperti in tudi še bodo, zato pa smo, kjer smo.« Če pa je takšno javno izrekanje uradnikov nesramno (ker do vas gojijo zamer, imajo nizko samopodobo, niso dovolj čustveno zreli, mislijo, da so boljši od vas), pa zahteva opravičilo. Če sam uradnik tega ne uvidi, so mu to dolžni povedati v kolektivu in ukrepati. Najmanj, kar lahko storijo, je, da takšen uradnik javno več ne zastopa občine, saj ji krni ugled in zmanjšuje verodostojnost.

Sicer pa smo vsega hudega navajeni.

Naj bo novo leto konstruktivno,
uspešno, igrivo in sproščeno!

Makro5
www.makro5.si

Srčni mojster smeha

ODLIČNI STAND UP KOMIK PERICA JERKOVIĆ JE PONOSEN NA SVOJE KOPRSKE KORENINE

VELIČINA NAJVEČJIH MOJSTROV JE, DA ZMOREJO TUDI NA NAJTEŽJE ŽIVLJENJSKE PREIZKUŠNJE POGLEDATI S SVETLE PLATI. EDEN TAKŠNIH JE TUDI PERICA JERKOVIĆ, KI JE PRI TRINAJSTIH LETIH PRED VOJNO VIHRO Z DRUŽINO KOT BEGUNEC PRIŠEL V KOPER, POGNAL KORENINE IN ZRASEL V VELIČASTNO DREVO ENEGA NAJBOLJŠIH STAND UP KOMIKOV PRI NAS. V DOBRIH DVAJSETIH LETIH JE ZABELEŽIL VEČ KOT TRI TISOČ NASTOPOV V SLOVENIJI, NA HRVAŠKEM, V SRBIJI, BOSNI IN HERCEGOVINI, ČRNI GORI, PA TUDI V GRČIJI IN ANGLIJI. PERICA, KI SE ZELO RAD VRAČA V KOPER, PA SE PRIPRAVLJA NA VELIKI PODVIG – OSVOJITEV ENEGA NAJUGLEDNEJŠIH ODROV – CANKARJEVEGA DOMA, KAR USPE LE NAJBOLJŠIM.

»Rodil sem se v Derventi, bosanskem mestecu na meji s Hrvaško. V Slovenijo sem prišel 1992, ker je pri nas divjala vojna. Za Koper pa sta se starša odločila zato, ker smo imeli sorodnike na Gažonu. Ko je vojna, greš pač tja, kjer poznaš koga. Najprej smo živeli v stričevem stanovanju, ko pa se je oče zaposlil na gradbišču in se je pokazala možnost, smo se preselili in nato znova ter se ustalili v Kopru, se spominja Perica in dodaja, da je bilo za družino, so namreč štirje, zahtevno preživeti z eno plačo.

Po dobrih dveh desetletjih je postal eden najbolj prepoznavnih in cenjenih mojstrov smeha.

ŠPORT POVEZUJE LJUDI

»Moja prva integracija v slovensko družbo se je zgodila s srednjo kovinarsko šolo in s košarko. Šport je močna socialna povezava. Večino poznanstev sem ustvaril preko košarke. Begunce in lokalne mulce je žoga v hipu povezala,« se spominja Perica, ki je šel na kovinarsko šolo, ker je z veseljem sprejemala nadobudne mlade fante od vsepovsod. Sprva je bil v razredu za avtomehanika, zaključil je smer avtoklepar, nato je prišel še do naziva strojni tehnik ter si želel študirati jezike. »A ker doma ni bilo dovolj sredstev, pa tudi na maturi nisem imel dovolj dobrih ocen, da bi se lahko vpisal na Fakulteto za strojništvo,

sem šel na Fakulteto za pomorstvo in promet. Nekaj časa sem z veseljem hodil na predavanja in naredil kopico izpitov, nato pa me je sošolec vzel s seboj v Klub študentov, kjer smo začeli delati projekte. To je bilo veliko bolj zanimivo kot predavanja in vaje,« se muza Perica, ki je oral ledino na slovenski stand up sceni.

POČASI PROTI VRHU

»Leta 2003, ko sem začel, v Sloveniji še ni bilo stand up scene. Po selitvi v Ljubljano smo se z Boštjanom Gorencem Pižamo, Andrejem Težakom Teškyjem, Tinom Vodopivcem, Vidom Valičem povezali v Komikaze in nastopali vsepovsod, po mladinskih klubih, na Metel-

Bil je eden od pionirjev stand up komedije. Skupaj z Boštjanom Gorencem Pižamo in Gašperjem Bergantom so pripravili uspešno predstavo Brade.

kovi, v lokalih in vse sorte »pajzlih«... Sprva smo delali za zelo nizke honorarje, preden se je začelo počasi odpirati. Ko smo prvič naredili festival stand up komedije Panč, je bila to krasna odskočna deska za vse nas. Čeprav nismo bili prepoznavni, da nam uredniki na televiziji in po časopisih niso namenjali prostora, se nismo dali. Še vedno smo pripravljali točke in pridno nastopali. Za nobeno ceno nismo hoteli instant prepoznavnosti z nastopom, v katerem od zelo popularnih šovov, ki bi nas izstrelili v medijski prostor,« se spominja Perica, ki je počel mrsikaj, med drugim celo prodajal pohištvo, da je preživel in si počasi gradil kariero stand up komika. Hvaležen je, da se je scena po teh polprofesionalnih časih počasi začela odpirati. Zadoščalo mu je za samsko življenje in rabljen clio.

SUVERENO PO NEKDANJI SKUPNI DRŽAVI

»Vid Valič je prvi dobil prostor v medijih v šovu Slovenija ima talent, potem pa se je počasi odprlo. Zdaj sem zadovoljen in hvaležen za ves minuli trud, ki mi odpira vrata. Decembra je tako, da nas podjetja veliko najemajo za novoletne zabave. Če bi lahko, bi se kloniral, saj bi bilo dovolj dela še za enega Perico. Včasih moram nastope tudi omejiti, saj je enostavno vsega preveč. Zdaj si lahko privoščim, da izbiram okolja, v katera se spustim. Z veseljem grem na korporativne dogodke, opustil pa sem poroke in rojstne dneve. Pri slednjih namreč

ne moreš nadzirati pogojev dela. Z veseljem delam, jemljem kot čast, da me nekdo povabi na svoj osebni praznik, so pa včasih pogoji dela na takih zadevah porazni, od prostora do rahlo opitega občinstva ...,« je iskren Perica, ki je v dobrih dveh desetletjih gostoval na vseh večjih festivalih stand up komedije v tem delu Evrope (Festival Panč Ljubljana, Festival Panč Zagreb, Lent Maribor, Standupfest Beograd, Instant ExYu in Opuč Podgorica). Ker svoje bogato znanje rad prenaša na druge, je izvedel vrsto delavnic stand up komedije (Ljubljana, Koper, Velenje, Zagreb) in posnel avtobiografski dokumentarni film Leto, ki prikazuje leto dni v življenju stand up komika. Največjo prepoznavnost je dosegel s celovečerno stand up komedijo Rojen v Jugi, svoj drugi samostojni nastop je poimenoval Homo Selfiens: Zgodovina selfi butla. Na televizijo je uvrstil tudi krajši comedy special s starševsko tematiko, Stendap predstavlja: Perica Jerković. Perica je nastopil tudi na roastih Vida Valiča in Lada Bizovičarja, kmalu pa se je na žaru znašel tudi sam. Z Urošem Kuzmanom je

ANDREJA
COMINO

soustvaril odlično in nadvse zabavno predstavo Profesor Kuzman mlajši ter kasneje nastopil tudi na njegovem roastu. Z Gašperjem Bergantom in Boštjanom Gorencem – Pižamo je smeh izvaljal v šovu Brade, z Robertom Petanom v šovu Zbogom korona, mi gremo na dopust, z Alešem Novakom pa to trenutno počne v komediji Slovenec in pol. Pred časom je moči združil še z enim nadvse zabavnim Slovencem, Robijem Petanom, ki navdušuje v oddaji Kaj dogaja?!. Skupaj sta ustvarila predstavo La la lajf.

AMBICIOZNO NA VELIKI ODER

Perica pa se rad vrača na Primorsko. 25. januarja bo nastopil v Gledališču Koper, nato pa še v Kulturnem domu Izola. Kmalu pa ga čaka še največji dogodek v življenju: predstava v Cankarjevem domu. »Ideja se mi je porodila, ko sem ugotovil, da sem premalo ambiciozen, da se nisem lotil večjih stvari. Fino je nastopati za dvesto, tristo ljudi, ko tudi tisti v zadnjih vrstah doživijo nastop, kot da bi bili čisto spredaj. Po dobrih dvajsetih letih pa ugotoviš, da je treba v življenju narediti mejnike, si upati iti tudi na veliki oder. Če tega ne narediš, ti nekaj manjka in tako je nastala ideja o Cankarjevem domu,« pripoveduje Perica, ki kadar le utegne, pride v Koper bodisi obiskat starše in prijatelje bodisi na nastop in potem si privošči vsaj še kakšen sprehod ob morju, ki ga zelo pogreša.

S SRCEM PO SLOVENIJI

»Večino časa posvetim otrokoma, ki sta stara enajst in tri in kadar le utegnemo, gremo radi vsi skupaj na morje. Obala ima namreč posebno mesto v mojem srcu, tam sem preživel mladost in to je bil takrat ves moj svet in Slovenija, ki sem jo poznal. Kot begunska družina smo šli namreč v Ljubljano samo po vizume, vse ostalo se je dogajalo na obali. Naš svet se je takrat končal na Črnem Kalu, nato pa mi je ravno stand komedija omogočila privilegij spoznati Slovenijo. Ostali ljudje gredo na mondene lokacije, mi in trgovski potniki pa smo šli v vsako vas. Marsikdo nima takšnega stika s Slovenijo kot mi,« v smehu zaključí simpatični mojster smeha.

Dr. TATJANA RODICA DUMAS

častna konzulka Slovenije v Franciji

SLOVENIJA JE MOJ ČETRТИ OTROK

TATJANA RODICA DUMAS JE PIRANČANKA, KI JO JE LJUBEZEN ODNESLA V FRANCIJO, IN ČASTNA KONZULKA REPUBLIKE SLOVENIJE V FRANCIJI ŽE OD 2001. JE PRVA GENERACIJA GIMNAZIJCJEV V PIRANU IN V SVOJ PIRAN, KJER IMA DRUGI DOM, SE ŠE VEDNO RADA IN VELIKO VRAČA. TUDI TU TKE STIKE S ŠTEVILNIMI LJUDMI, KI ŽELIJO S SVOJIMI PROJEKTI SODELOVATI S FRANCIJO. VLOGA ČASTNEGA KONZULA JE POMEMBNA NA PODROČJU KULTURE, GOSPODARSTVA, ŠOLSTVA, TURIZMA, PROMOCIJE DRŽAVE, TATJANA RODICA DUMAS JE VELIKO DELOVALA TUDI NA HUMANITARNEM PODROČJU, NAJRAJE PA DELA Z MLADIMI IN ORGANIZIRA MEDDRŽAVNE IZMENJAVE UČENCEV, DIJAKOV IN ŠTUDENTOV. TO JI JE POSEBEJ PRI SRCU, SAJ JE KOT UNIVERZITETNA PROFESORICA 35 LET POUČEVALA AMERIŠKO LITERATURO NA UNIVERZI V SAINT-ETIENNU. DOKTORIRALA JE S TEMO SLOVENSKE AVTORJI V ZDA, KOT SAMA PRAVI »IZ SLOVENSKEGA DUHA, V AMERIŠKI LITERATURI« IN DODA: »... MORDA SO ME PRAV ZATO NAŠLI IN IZBRALI ZA ČASTNO KONZULKO«.

ZALJUBILA STA SE ...

Tatjana je tisto poletje 1967 kot študentka prvega letnika angleščine na Filozofski fakulteti v Ljubljani delala na recepciji Hotela Lucija in se veselila, da bo čez dva tedna odpotovala v Pariz. Pri tem ji je pomagala nona, ki je nekoč v Lurdu spoznala starejšo Parižanko, spoprijateljili sta se in za kakšen mesec ji je v varstvo zaupala lepo vnukinjo. Tik pred večerjo sta tistega usodnega dne v hotel vstopila turista, nič kaj urejena fanta v natikačih in vodja recepcije je študentki namignila, naj jima pove, da zanju nimajo sobe. Ko je čedni Robert Dumas Tatjani Rodica na recepcijski

pult položil svoj potni list, je videla, da živi v Parizu in je po poklicu inženir. Tako se je začela pisati življenjska zgodba z osem let starejšim fantom. Ob njenem prihodu v Pariz jo je pričakal lepše urejen kot v Luciji in ji z zelenim cabrioletom Sunbeam vsak večer razkazoval lepote mesta. Potem je s svojo bogato družino, bili so podjetniki v Saint Chamond, prišel v Piran, zaročila sta se v Izoli, Robert pa je po običajih, ki so veljali pri njih doma – v fraku in z belimi rokavicami, Tatjanino mamo zaprosil za njeno roko. Mama je pomislila, da ima morda kakšno alergijo, saj poletje res ni primeren čas za rokavice. Odšla sta v Francijo, kjer sta se v Saint Chamond, kjer Tatjana živi še danes in kjer jo v njeni prijazni hiši odprtih vrat že leta obiskujejo številni Slovenci, tudi poročila. Kakšen teden pred poroko so Robertovi starši priredili imenitno spoznavno večerjo in tam jo je nekdanji predsednik vlade v času Charlesa de Gaulla, Antoine Pinay – takrat že župan in zato tudi matičar tega mesta, zaprosil, naj »ta mlada« kaj zapoje v slovenskem jeziku, da bodo slišali, kako zveni njen jezik. Tatjana je vstala in zapela »... vstanite v suženjstvu zakleti, ki jarem vas teži gorja ...«, zapela je Internacionalo. Zbrani buržuji so se nemo spogledovali, njen Robert se je smejal, poročila sta se seveda kljub temu in za darilo je od slavnega matičarja dobila potni list in francosko državljanstvo. Prvih pet let zakona sta z možem živel v Parizu. Tatjana je doš-

tudirala, a že v prvem letu na Sorboni 1968 doživela »drugo francosko revolucijo« in se v času študentskega upora, ko celo študijsko leto sploh ni bilo izpitov, dobesedno na barikadah naučila francoščine, ki je prej ni znala. Hudo ji je bilo, ko je sedaj že pokojni mož, moral prevzeti vodenje domačih podjetij in sta se iz mondenega Pariza preselila na francosko podeželje v Saint Chamond, ki pa ga je sčasoma vzljubila. Rodila je tri, zdaj zelo uspešne sinove. Vsi odlično govorijo slovensko, tudi varuške njenih sinov so bile pri njih doma vedno Slovenke, pogosto je za daljša obdobja k njim iz Pirana prihajala njena mama. Danes 53 letni Anthony vodi filmsko produkcijsko podjetje Webedia, ki ima 400 zaposlenih; 51 letni Igor Dumas je v vodstvu avtomobilskega koncerna Stelantis in je bil pred leti izbran za managerja leta v Franciji ter takrat s ponosom povedal, da je njegova druga domovina Slovenija; najmlajši, Eric-Alexie, star 48, pa je nekdanji vodja kriminalistov pariškega okrožja in zdajšnji policijski ataše na francoski ambasadi v Bangkoku. Tatjana ima sedem vnukov in vsi imajo slovanska imena: Dimitrij, Roman, Anuška, Ljudmila, Alja, Milan in Saša. Vsi tudi radi prihajajo v Piran.

SLOVENIE, MON PAYS IN MOJA LJUBEZEN

Tatjanin mož bi bil lahko ljubosumen samo na Slovenijo, toliko časa ji je ta »četrty otrok« ali »ljubimec« jemal od 2001, odkar je naša častna konzulka.

TATJANA S SINOVI ANTHONYEM, IGORJEM IN ERICOM- ALEXIEM.

Časa, ki ga je Sloveniji namenjala z veliko osebne zavzetosti in šarma, ki ga premore kot Primorka. In prav ta šarm bi, meni Tatjana, »če bi ga premogli več, Slovencem lahko bolj odpiral vrata v Franciji, 6. trgovinski partnerici Slovenije«. Tatjana je po naravi povezovalka, rada pomaga in njena humanitarna dela so bila opažena in nagrajena. Med vojno v Bosni je s pomočjo poslovnih partnerjev njenega moža tja dostavila 36 tovornjakov oblačil, hrane in drugih nujnih potrebščin. Leta 1997 je bila Darovalka leta in je priznanje prejela iz rok Štefke Kučan. Leta 2017 jo je takratni predsednik Francije François Hollande odlikoval s priznanjem za zasluge - Ordre National du Mérite, ki je skupaj z Legijo časti edina francoska nacionalna medalja, ki jo dobijo tudi vsi ambasadorji, ko zaključijo svojo štiriletno funkcijo v Franciji. S posebno čustvenostjo se Tatjana Rodica Dumas spominja dveh mladih primorskih

fantov, ki sta bila zaradi prevažanja droge v Lyonu pred leti obsojena na 10 let zapora. Ne le, da jima je pomagala pri menjavi zapora, kjer sta bila sprva zaprta v nemogočih razmerah, pomagala je tudi pri ponovitvi sodnega procesa, ki jima je čas za zapahi najprej skrajšal z desetih na 4 in nato na 2 leti. V teh dveh letih ju je vsak terek obiskovala. Obiskovali so ju tudi njeni študentje, ki so ju učili francoščine. Še danes ohranja stike z njima in sta ji kadarkoli v pomoč, ko pride v Piran. Ponosna je na številna tradicionalna junijska srečanja konzulatov v Lyonu: kar 83 jih je, od tega je 30 častnih konzulatov in na teh dogodkih velikokrat sodelujejo predstavniki različnih slovenskih občin. Veseli jo misel na številna kulturna prepletanja dveh držav – gledališke, likovne in glasbene umetnosti. Spominov na kulturne izmenjave, po-

NATAŠA BENČIČ
RADIO KOPER

bratenja mest, druženj so polni fascikli, kjer skrbno spravlja zapise o dogodkih, ki so zaznamovali njeno življenje. Med njimi hrani tudi zelo poseben NSK diplomatski list skupine Irwin. Trenutno sta v njenih mislih projekta pobratenja dveh smučarskih središč - Meribel in Kranjske gore ter občin Sete in Koper. V Kopru se je namreč rodila babica velikega francoskega pesnika Paula Valerya. Kaj je tisto, kar Tatjana Rodica Dumas najbolj pogreša v Franciji? »Biti tu, to pogrešam.«

V MUZEJU PAUL VALERY V OBČINI SETE, PRED PESNIKOVIM PORTRETOM Z DIREKTORICO MUZEJA, PODŽUPANOM OBČINE IN TATJANINIM SODELAVCEM YVANOM ORIOLOM, POBUDNIKOM POVEZOVANJA OBČIN SETE IN KOPER.

PODARINO SI
SKUPNE TRENUKE.

VESEL BOŽIČ IN SREČNO 2025!

INTESA SANPAOLO BANK

SKRBIMO ZA VSE,
KAR VAM POMENI NAJVEČ.

Banka INTESA SANPAOLO d.d. Prišaniška ulica 14, 6002 Koper

www.intesasnpaolobank.si

Prazniki – "manj je več"

PRAZNIČNI BLIŠČ ALI PRAZNIČNI STRES?

December je mesec pričakovanj, toda z njim pogosto pride tudi vrtnec stresa – darila, praznične zabave, okrasitev doma, kuhanje obilnih jedi. Ko poskušamo uresničiti vse, kar družba pričakuje od nas, pogosto pozabimo na tisto, kar prazniki v resnici predstavljajo: povezovanje, mir in toplino. Morda je čas, da si priznamo, da manj resnično pomeni več – več sreče, več časa in več občutka, da smo resnično tukaj in zdaj.

POTROŠNIŠKA PAST PRAZNIKOV

Praznični čas nas pogosto potisne v past pretiranega potrošništva. Trgovci nas prepričujejo, da so popolna darila, prestižni okraski in obilne pojedine ključ do pravega prazničnega vzdušja. A resničnost je drugačna. Raziskave kažejo, da sreče ne najdemo v kopičenju materialnih stvari, ampak v doživetjih, odnosih in trenutkih, ki se vtisnejo v spomin. Kadar se obremenjujemo z materialnimi stvarmi, se pogosto zgodi, da zgrešimo bistvo praznikov.

PREPROSTI PRAZNIKI BOGATIJO ŽIVLJENJE

Zmanjšanje praznične "navlake" ima več pozitivnih učinkov. Ko se odpovemo potrebi po

popolnosti, zmanjšamo raven stresa, saj nam ni treba ves čas skrbeti za organizacijo in izvedbo številnih nalog. Hkrati pridobimo več časa za tisto, kar je resnično pomembno – za ljudi, ki jih imamo radi. Preprostejši prazniki prinesejo tudi globlji občutek povezanosti in trajnosti, saj z manjšo porabo zmanjšamo tudi svoj vpliv na okolje.

Namesto da bi zapravljali ure in denar za iskanje popolnih daril, se lahko osredotočimo na manj materialističen pristop. Darilo, ki ga pripravimo sami, ima veliko večjo čustveno vrednost kot nekaj, kar kupimo v zadnjem hipu. Prav tako lahko obdarovanje nadomestimo z obljubo skupaj preživeti ga časa, kar je še posebej dragoceno v hitrem tempu sodobnega življenja.

SPREMEMBA MISELNOSTI

Preprostejše praznovanje zahteva spremembo miselnosti. Namesto da si nalagamo številne obveznosti, se osredotočimo na tisto, kar nam resnično prinaša veselje. Pomembno je, da si dovolimo zmanjšati pričakovanja in postavimo meje, ki nam omogočajo več notranjega miru. S tem pridobimo čas za pomembne trenutke in občutek, da prazniki niso breme, ampak priložnost za sprostitev in povezanost.

ČAR SKUPNIH TRENTUTKOV

Najlepši praznični trenutki niso tisti, ki jih zaznamujejo draga darila ali razkošna praznovanja, temveč tisti, ki se zgodijo spontano – ob smehu, prijetnih pogovorih ali preprostih skupnih aktivnostih. Takšni trenutki so brezčasni in nepre-

cenljivi. Preprosti trenutki, kot so večeri ob ognju, sprehodi v naravi ali skupno kuhanje, ustvarjajo spomine, ki trajajo veliko dlje od vsakodnevnega blišča. V njih se skriva prava praznična magija, ki nas povezuje in pomirja.

VEČ PRAZNIKOV, MANJ STRESA

Prazniki niso tekmovanje, ampak priložnost, da se povežemo s tistimi, ki jih imamo radi, in si vzamemo čas zase. Z zmanjšanjem zunanje blišča lahko resnično občutimo notranji mir in toplino, ki ju ta čas prinaša. Letošnji december je priložnost, da si drznemo praznovati drugače – z manj stresa, manj porabe in več iskrenih trenutkov sreče.

DR. KATJA KOZLOVIČ

Zakonska in družinska terapevtka, izvajalka igralne terapije ter kadrovska svetovalka
www.lanimaj.si • www.kei.si

Rojstvo

Če vprašamo ljudi, kateri dogodek je bil za njih najbolj ganljiv, pogosto odgovorijo, da je bilo to rojstvo njihovih otrok, zato so se ga močno veselili in tudi proslavili. Ponekod v Piemontu kupijo steklenice vina za staranje in jih zazidajo v steno, da bodo kot vez za poroko ali druge pomembne življenjske dogodke.

Rojstvo predstavlja prihod novega človeka na svet. Pojavil se je nekdo, ki ga še nismo videli in je naše krvi, v našem kraju, z našimi podobami in izrazi. Ta prihod je še posebej globoko doživet pri mami, ki ga je prej nosila v svojem telesu, ga ljubkovala, se z njim pogovarjala, skrbela za njegovo varnost. Seveda se je kot vsaka mama bala bolečine, ki je povezana s porodom in se spraševala, kakšen bo.

Kljub veselju rojstva so nekatere mamice še vedno polne bolečin, ker se ne morejo posvetiti novorojenčku, kot bi želele. Zgodi se, da kar nekaj tednov trpijo za depresijo, ko so bolj osredotočene nase. Na nekaterih božičnih ikonah je Marija upodobljena kot izčrpana ženska, ki počiva na postelji, včasih pogleda otroka, drugič pa proč.

Običajno se novorojenega otroka ne veselita le mama in oče, ampak tudi bratje in sestre, stari starši, sorodniki. Časnikar Jurij Paljk pravi, da se zberejo različni ljudje, tudi tista teta, ki je nikoli ne vidimo, razen na pogrebih. Pridejo sosede, tudi tisti, ki sicer ne stopijo v našo hišo, in naredijo izjemo. Veselijo so novega člana soseske. Ta potrebuje veliko pozornosti in skrbi, nežne roke, da ga pobožajo, da si pridobi prvotno zaupanje v dobrost bivanja na svetu. Seveda porod ni boleč proces le za mater, ampak tudi za otroka, zato je jok njegov prvi glas. Pred novorojenim se odpira prihodnost. Vse je mogoče razviti. Tudi kasneje se bo vračal k podobi otroka, ki je v njem. Kako pomembno je hrepenenje, da ponovno vzpostavimo stik z našimi osebnimi koreninami. Rojstvo otroka je tako simbol številnih novih začetkov.

Pomenljiva je tudi vlaga babice. Porodnica potrebuje pomoč izkušene ženske, ki ji pomaga, ko se porod začne, jo pomirja in posreduje, če je treba. Sokrat je svojo filozofijo in spremljanje ljudi primerjal z bašiško umetnostjo. Cilj vsakega duhovnega

PRIMOŽ KREČIČ

Koprski stolni župnik

ali terapevtskega spremljanja pomagati tistim, ki prosijo za nasvet, da postanejo to, kar v resnici so, da pridejo v stik z viri svoje osebne moči.

Prav je, da smo hvaležni za rojstvo in življenje. Nekaterim to ni uspelo. Te dneve sem blizu družinam, ki se jim rodil mrtvi otrok, zato sem še bolj hvaležen za dar življenja in otroke, za upanje, ki prihaja z njimi in odgovornost, ki jo imamo, da jim bomo pomagali v življenju. Predvsem si želim, da bi ohranil pogled otroka v sebi in se veselil toliko lepih darov, ki prihajajo. S tem pogledom bom obudil pristne misli in želje. Naj zaključim s Tonetom Pavčkom: »Stopite narahlo kakor v copatih naravnost pri glavnih vratih v ta lepi dan, kot bi šli v pesem. Svet naokrog je vabljev in vonljiv, čudno resen in nemalo slovesen: nekdo se pravkar je rodil. In to je najlepša pesem. Stopite narahlo in pustite k nebesom odprta vrata. Naj skozi nje lije botrinja bogata – novorojenčeva pesem.«

DARSEN
SALON POHIŠTVA **alpes**

☎ 05 640 13 33

✉ darsen@siol.net

www.darsen.si

Želimo vam obilo lepih trenutkov v objemu vašega doma.

125let
Skupina Triglav

*Naj vam leto 2025 osvetli
vznemirljive nove poti,
pospremi vsak korak z varnostjo
ter napolni srce z upanjem in radostjo.*

*Ko smo tu drug za drugega,
smo lahko pomirjeni, saj vemo,
da bo vse v redu. Tudi za praznike.*

Kreativna rešitev je bila ustvarjena ob pomoči umetne inteligence.

Spoštovane občanke in občani,

v novem letu vam želim veliko zdravja, notranjega miru in neizmerne veselja. Naj vas vsak dan spremljajo toplina vaših bližnjih, velika upanja in uspehi, predvsem pa moč za vse tiste spremembe, ki si jih obljublimate.

Naj bo leto 2025 leto novih priložnosti, izzivov in skupnih zmag. Vaših in naše celotne skupnosti.

Prelepe božične praznike in čudovito novo leto vam želim!

Cari cittadini,

nel nuovo anno vi auguro tanta salute, pace interiore e immensa gioia. Che il calore dei vostri cari, le grandi speranze, i successi e soprattutto la forza di realizzare i cambiamenti che vi siete ripromessi, vi accompagnino ogni giorno.

Il 2025 sia un anno di nuove opportunità, sfide e vittorie condivise. Le vostre e quelle di tutta la nostra comunità.

Vi auguro un buon Natale e un meraviglioso anno nuovo!

Župan/Il Sindaco
Aleš Bržan

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTA' DI CAPODISTRIA

Interreg projekt T4RAIL IT-SI za učinkovitejši prenos informacij v železniškem prometu

Fakulteta za pomorstvo in promet Univerze v Ljubljani sodeluje na dvoletnem projektu T4RAIL IT-SI, ki je bil pridobljen prek skupne partnerske prijave na razpisu za standardne projekte št. 02/2023 programa Interreg VI-A Italija-Slovenija. Projekt se je uradno začel aprila 2024 in se bo zaključil aprila 2026.

PARTNERJI

Na projektu sodeluje osem partnerjev, po štiri iz Slovenije in Italije. Kot je pojasnil vodja projekta na fakulteti in predstojnik oddelka za tehnologijo prometa **doc. dr. Bojan Beškovnik**, ima vlogo vodje podjetje Rete Ferroviaria Italiana, ki upravlja nacionalno železniško infrastrukturo v Italiji, vlogo koordinatorja za slovenske partnerje je prevzelo podjetje SŽ - Infrastruktura, d.o.o., ki v Sloveniji vodi železniški promet in upravlja z železniško infrastrukturo. Obe podjetji sta članici RNE (Rail Net Europe), ki je razvilo orodje (T4Rail). »V slovenskem delu partnerstva sta še dve podjetji, in sicer SŽ - Tovorni promet, d. o. o. ter Rail Cargo Slovenija,

d.o.o., ki je del avstrijskega koncerna Rail Cargo Austria,« pove dr. Beškovnik. Rail Cargo Slovenija opravi okoli desetino tovornih železniških prevozov v Sloveniji in ima skoraj polovični delež prevozov, ki potekajo za italijanski trg. Podjetje SŽ-Tovorni promet pa ima vodilno vlogo pri železniškem tovornem prometu, pri čemer 90 % prevozov opravijo za mednarodne prevoze.

Italijansko partnerstvo sestavljata še železniška prevoznika InRail S.p.A. in Rail Cargo Carrier Italy Srl (RCC IT) ter Univerza v Trstu. Podjetje InRail opravlja železniške prevoze ob uporabi lastne lokomotive in imajo pridobljeno dovoljenje za opravljanje prevozov tudi na slovenskem in hrvaškem ozemlju. Podobno kot Rail Cargo Slovenija je RCC IT del matičnega podjetja Rail Cargo Austria. Po dr. Beškovnikovih besedah so poslovno usmerjeni predvsem na opravljanje prevozov v čezmejnem prometu. Italijansko partnerstvo zaokrožuje

Interreg
Italia-Slovenija
T4RAIL IT-SI

Univerza v Trstu - UNITS, ki na projektu pokriva podobne naloge in vsebine kot pomorska fakulteta.

CILJI IN AKTIVNOSTI

Med ključne cilje projekta partnerji uvrščajo izboljšavo komunikacije pri upravljanju vlakov ob prehajanju meje. Dr. Beškovnik: »Projekt je tako usmerjen na razvoj in implementacijo sodobnih tehnoloških rešitev, ki temeljijo na digitalizaciji poslovanja v železniškem sektorju. Ožje je projekt usmerjen na izboljšave v železniških povezavah med Italijo in Slovenijo, kar doprinaša več pozitivnih učinkov, kot so konkurenčnost železniškega prometa, večji interes za prehod tovora in tudi potnikov s ceste na železnico, boljše zaposlitvene možnosti in upad negativnih okoljskih vplivov iz prometne dejavnosti.« Velik poudarek projekta je analiza možnosti in zahtev

uporabe namenskega orodja za prevajanje predhodno opredeljenih sporočil v železniškem žargonu, ki omogoča, da strojevodja in prometnik nemoteno opravljata svoje delo, četudi ne poznata čezmejnega jezika. Za testiranje bodo potrebne prilagoditve procesov in zagotovitev potrebnih terminov dejanskega delovanja železniškega prometa. Orodje in procesi namreč še niso bili preizkušeni v procesu brez prekinitev železniškega prometa.

AKTIVNOSTI FPP NA PROJEKTU

Vodja projekta dr. Bojan Beškovnik poudari: »Naša fakulteta na projektu izvaja projektne aktivnosti pri dveh delovnih paketih. Poudarek je predvsem na drugem, kjer v sodelovanju z Univerzo v Trstu pripravljamo strokovne analize trga, pridobivamo mnenja logističnih podjetij, železniških prevoznikov in tudi splošne populacije glede uporabe železniškega prevoza. Osredotočeni smo predvsem na čezmejni promet med Slovenijo in Italijo. Tako je predvidena organizacija tematskih delavnic s ključnimi deležniki,

da se izpostavi potrebe in možnosti tehničnih in tehnoloških prilagoditev.«

Projekt obravnava tudi zaposlitveni vidik na železnicah. Razvoj sodobnih komunikacijskih orodij bo olajšal delo in znižal pogoje za zasedbo določenih delovnih mest v železniškem sektorju. Ga. Silva Kristan iz SŽ - Infrastruktura izpostavlja: »Evropska direktiva za mesto strojevodje predpisuje pogoj poznavanja jezika države, v katero vozi, in to vsaj na ravni B1 oziroma raven 3 po novi razvrstitvi. V kolikor se v komunikacijske procese vpeljejo ustrezna orodja, ki so predhodno testirana in odobrena, se bodo lahko pogoji za zasedbo delovnega mesta znižali. Pri tem pa se bo zagotovilo varno poslovanje.«

Fakulteta za pomorstvo in promet bo z Univerzo v Trstu pripravila študijo zaposlitvenih priložnosti na železnici v čezmejnem območju, ki bo dopolnjena tudi s socialno-ekonomskimi izhodišči mobilnosti. Člani projekta so o napredku aktivnosti poročali na ustanovitvenem sestanku usmerjevalnega odbora T4RAIL IT-SI v Rimu konec novembra. Postavljene so bile smernice nadaljnega dela v 2025. Izpeljana je bila tudi delavnica, kjer je bilo predstavljeno delovanje prevajalnika T4RAIL v procesu dejanske komunikacije. Informacije o projektu, ki ga sofinancira EU s Programom Interreg VI-A Italija-Slovenija, so dostopne na spletni strani **www.ita-slo.eu/t4rail-it-si**.

Praznično vzdušje ob kaminu

Božično-novoletni prazniki so pred nami in kaj kmalu bo v našem domu zadišalo po prazničnem vzdušju: adventni venček, zim-zeleno smrečje, topli napitki, slastne sladice, kuhano vino, božični kruh, okrašeno drevesce in še bi lahko naštevali. Vse to in še več poskrbi za čarobne praznike. Prepričani pa smo, da si mnogi predstavljajo praznične dni tudi ob toplem kaminu. Na voljo je več vrst kaminov, kateri je pravi za vas, pa je odvisno od vaših želja, pa tudi vrste nepremičnine in dejanskih možnosti. Kamini so lahko na drva, pelete, lahko so električni in na bioetanol. Pomembno je, da pri izbiri kamina ne upoštevamo samo estetskega videza, ampak tudi njegovo moč, način dovoda zraka in ogrevalne sposobnosti.

KAKŠEN KAMIN IZBRATI?

Kot že povedano, imamo na voljo klasične kamine na drva ali pelete in pa okolju bolj prijazni alternativni: električni kamin in kamin na bioetanol. Slednja dva prideta v poštev zlasti pri tistih, ki nimajo dimnika, vendar je

potrebno upoštevati nekaj nasvetov. Kljub lepemu videzu, sta bolj primerna za občasne romantične večere, saj je električni kamin zelo potraten, kamin na bioetanol pa spušča v zrak ogljikov monoksid, tako da je potrebno zadostno prezračevanje prostorov in če nima dimnika in zunanjega dovoda zraka, je lahko dolgotrajna uporaba za nas škodljiva. Pri klasičnih kaminih lahko izbiramo med vgradnim kaminom in kaminsko pečjo. Vgradni kamin je estetsko dovršen, s klasičnim videzom, ki pričara praznično in romantično vzdušje. Edina slabost je, da ga je potrebno načrtovati že med gradnjo ali prenovo hiše. Tudi samo vzdrževanje takšnega kamina je zahtevnejše in je tudi dražji od kaminske peči. Velika prednost kaminske peči je, da jo lahko postavimo kamorkoli in jo lažje vzdržujemo. Pri izbiri pravejšnjega kamina bodite pozorni na njegovo moč. Njegova moč je odvisna od velikosti prostora in energetske učinkovitosti stavbe. Pomemben je tudi dovod zraka, za kar je najbolj idealen dimnik. V kolikor te možnosti nimate, je potrebno zračiti vsako uro vsaj tri minute. Za tiste, ki imate radi udobje, pa so najbolj primerne peči na pelete, saj jih je mogoče uravnavati na samodejni vžig in vam prostor ogreje, še preden pridete

ZAKLJUČEK POSLOVNEGA LETA – KAJ MORA VEDETI POSLOVODSTVO?

Zaključek leta je za podjetja čas ključnih opravil, ki zagotavljajo jasno in pošteno finančno stanje organizacije. Čeprav večino tehničnih nalog izvaja računovodstvo, ima poslovodstvo nepogrešljivo vlogo pri pripravi in nadzoru tega procesa. Med najpomembnejšimi nalogami, na katere mora poslovodstvo biti pozorno, so inventura, pregled terjatev, osnovnih sredstev, denarnih sredstev, rezervacij ter prihodkov in odhodkov. Inventura je obvezna za vse organizacije in vključuje fizično preverjanje zalog, osnovnih sredstev ter drugih ključnih virov. Poslovodstvo mora zagotoviti, da so popisi natančni in odražajo dejansko stanje. Evidence je treba uskladiti, razlike pa ustrezno razložiti in popraviti. Posebna pozornost naj bo namenjena zalogam z omejenim rokom uporabe ali poškodovanim. Neporavnane terjatve lahko bistveno vplivajo na finančno stanje podjetja. Poslovodstvo mora ob koncu leta identificirati problematične terjatve, preveriti tiste, ki že dolgo niso bile poravnane, in po potrebi sprožiti postopke za izterjavo ali oblikovati popravke vrednosti. Pomembno je uskladiti terjatve s kupci in preveriti odprte postavke, da se preprečijo morebitne napake ali napačni obračuni. Posebno pozornost je treba nameniti

terjatvam, ki so že predmet tožb ali insolventnih postopkov. Osnovna sredstva, kot so oprema, nepremičnine in vozila, so pomemben del premoženja podjetja. Ob njihovem pregledu je treba oceniti, ali sredstva še vedno ustrezajo svojemu namenu in ali so potrebna nadomestila ali popravila. Poslovodstvo mora preveriti tudi, ali so obdobja amortizacije še ustrezna glede na trenutno stanje in uporabo sredstev. Tekoče upravljanje denarnih sredstev je ključno za pravilno oceno likvidnosti podjetja. Poslovodstvo mora preveriti stanje na računih, uskladiti stanje na bančnih računih z izpisi ter pregledati stanje blagajne. Inventura blagajne je obvezna, razlike pa je treba ustrezno razložiti in popraviti. Ob koncu leta je treba pregledati tudi rezervacije. Rezervacije za prihodnje obveznosti, kot so odpravnine, garancije ali potencialne izgube, morajo biti skladne s poslovnimi načrti in pokrivati pričakovane obveznosti. Če so bile rezervacije črpane, je treba preveriti, ali so bile uporabljene v skladu z načrti. Pomemben je tudi natančen pregled prihodkov in odhodkov. Poslovodstvo mora preveriti razmejitev stroškov in prihodkov ter poskrbeti, da so vsi prihodki in stroški evidentirani v pravilnem obdobju. Posebno pozornost je treba nameniti dolgoročnim obveznostim in pregledati, ali so pomembni stroški, kot so zavarovanja ali najemnine, ustrezno razmejeni. Zaključek poslovnega leta ni le računovodska formalnost, ampak ključni proces, ki omogoča pregled nad poslovanjem in načrtovanje prihodnjih korakov. Poslovodstvo ima osre-

BRANKO LONČAR

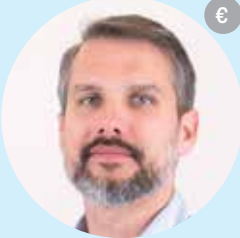

domov. Ne glede na to, za kateri kamin se boste odločili, smo prepričani, da bo ustvaril nepozabno praznično vzdušje. Želimo vam vesel božič in srečno ter zdravo novo leto!

Obala nepremičnine

Obala nepremičnine d.o.o.
Obala 16, 6320 Portorož
Tel : 05 674 10 30
Mob: 041 35 22 00
info@obala-nepremicnine.si
www.obala-nepremicnine.si

JURE HALIK

dnjo vlogo pri zagotavljanju, da so vse aktivnosti opravljene natančno in pravočasno, saj letna poročila predstavljajo temelj za ocenjevanje uspešnosti ter odločanje o prihodnjih strategijah. Ob zaključku leta vam želimo, da vam novo leto 2025 prinese obilo uspehov, priložnosti in navdihujočih dosežkov. Srečno!

RAČUNOVODSKI SERVIS

fidata finance

FIDATA d.o.o.
Ankaranska c. 7b, 6000 Koper
Tel: +386 59 052 423
info@fidata.si
http://www.fidata.si

KRILNI POGONI & AVTOMATIKE

skeniraj QR kodo in preglej ostalo ponudbo!

Terrier 200
že od 379 €
do 250 kg / 2,5 m

TRAPEZNA KRITINA 9G Z IZOLACIJO

skeniraj QR kodo in preglej ostalo ponudbo!

9G 21,00 €/m²

TRAPEZNA PLOČEVINA

T20 13,69 €/m²
T20Filc 15,69 €/m²
T35 14,69 €/m²
T35Filc 16,69 €/m²
T45 15,69 €/m²
T45Filc 17,69 €/m²

DRSNI POGONI & AVTOMATIKE

Joytech AC600
do 650 kg
že od 229 €

TOPLOZRAČNI KAMINI NA PELETE KK

skeniraj QR kodo in preglej ostalo ponudbo!

Sole MCZ8000 Slim
moč 6,5kW že 699 €

TOPLOVODNI KAMINI NA PELETE KK AQUA

KK10kW-1800 €
KK15kW-1900 €
KK20kW-2000 €
KK24kW-2300 €

Priklap na centralno!

VSA GARAŽNA VRATA NA ENEM MESTU!

SEKCIJSKA VRATA KIPLIFT - že od 839 €!
Debelina polnila: 4 cm!

NAROČILA
040 974 470
030 479 955
030 464 480
030 360 630

KIP KOP
www.dvizna-vrata.si
e-mail: info@kipkop.si

ROLO VRATA KIPROL77 - že od 839 €!

PERGOLE - AKCIJA

Ročne:
304x304 - 2280 €
304x401,5 - 2649 €

Električne:
290x290 - 4449 €
290x395 - 4990 €

SENDVIČ PLOŠČE 2. KLASA

že od 12 €/m²!

skeniraj QR kodo in preglej ostalo ponudbo!

MONTAŽNA GARAŽA 300x600

RAL 9006 = 2249 € | RAL 7016 = 2399 €

PANELNE / ŽIČNE OGRAJE IN STEBRI

4mm
103 x 250 cm 21,70 €
123 x 250 cm 23,20 €
153 x 250 cm 28,60 €
200 x 250 cm 40,20 €

5mm
103 x 250 cm 29,30 €
123 x 250 cm 33,70 €
153 x 250 cm 42,80 €
200 x 250 cm 53,40 €

steber v. 105 cm 18,40 €
steber v. 125 cm 20,00 €
steber v. 155 cm 23,40 €
steber v. 205 cm 27,50 €

INDUSTRIJSKI DIZEL ATS AGREGATI

CGM 7,2 kW 3350 € | 20 kW 7049 €
50 kW 9390 € | 100 kW 13949 €

VILIČARJI NIULI

Nosilnost: 3500kg

22.570 €

4D MASAŽNI STOL

2.990 €

ŠOTOR - 261 m²

Širina - 12,2 m, Dolžina - 21,4 m, Višina v grebenu - najvišja točka 6,4 m, konstrukcija pocinkana cik-cak povezana, cerada 600g/m², na sprednji strani vrata iz cerade. Na zalogi do razprodaje.

16.470 €

MOŽEN NAKUP NA OBROKE: Z SUMMIT LEASING

1STOVNO obroki pri roki

ALI GB LEASING

GB Leasing

Preveri svoj limit

Enostavni obročni nakupi.

Andrej Korenika, župan občine Piran

Po polovici vašega mandata je težko spregledati korenite spremembe v načinu vodenja občine. Več je gradbišč, več je koncertov in drugega dogajanja, več je tudi polemik. Ste zadovoljni z opravljenim delom?

Vesel sem, da nam je uspelo v tako kratkem času uresničiti tako zelo veliko različnih projektov in naložb. Gradbene stroje smo razpršili po celi občini. V Piranu smo prenovili šolo, ulico IX. korpusa in svetilnik, v Luciji imamo prenovljeno športno dvorano, pokrito tržnico, širimo športni park in gradimo novo krožišče. Nov športni park urejamo tudi v Portorožu, kjer smo uredili vhod v Avditorij, nadaljujemo z novim odsekom promenade in urejamo morski del jadralnega centra ... preveč projektov je,

da bi naštel vse, smo pa še posebno pozornost namenili podeželju. Zelo pomembno je tudi, da smo uspeli oživiti družabno življenje v občini in pospešiti turistični utrip. Nisem pa še zadovoljen. Občina Piran je spala predolgo in še kar nekaj truda bo treba vložiti, da jo zares predramimo. Polemike zame niso presenečenje, saj niso vsi podprli moje kandidature in vizije razvoja in nismo vsi naklonjeni spremembam. Različni ljudje bomo vedno imeli različne prioritete, različne poglede in ideje o tem, kako bi morala skupnost delovati. Te razlike so zelo pomembne, saj odpirajo prostor za pogovor in iskanje najboljših rešitev. Mora pa biti vsem jasno, da »pustimo stvari stat« zame ni nikakršna rešitev. **Kateri pa so projekti, ki ste jih v prvih dveh letih mandata uresničili na podežlju?** Že nakup zemljišča za obrtno cono Dragonja je verjetno ena izmed največjih naložb v piransko podeželje v zgodovini občine. Seveda obrtne cone ne bomo mogli urediti čez noč, smo pa v nekdanjem indu-

strijskem kompleksu Krasa že aktivirali eno izmed nepremičnin, v katero se bo preselilo 43 delavcev enote za ravnanje z odpadki in urejanje javnih površin Okolja Piran. Smo pa, seveda, izpeljali tudi niz drugih investicij. Zgradili smo približno štiri kilometre nove kanalizacije na 14 različnih lokacijah v občini. Rekonstruirali smo cesto med Dragonjo in Sv. Petrom, kjer smo osvetlili tudi športno igrišče, pravkar pa tam poteka še zadnja faza prenove Osnovne šole Sv. Peter. V Sečovljah smo prenovili zdravstveni dom in izvedli temeljito infrastrukturno ureditev središča naselja. Nekaterе projekte na podeželju bomo prihodnje leto udejanjili tudi v okviru participativnega proračuna, ki smo ga letos uvedli tudi v Piranu. Ne smem pa pozabiti na ustanovitev nove Krajevne skupnost Dragonja, ki bo zaživela z naslednjimi volitvami.

Katere projekte, poleg vrtca v Luciji, še vidite kot prednostne do konca mandata?

Zelo rad bi skupaj s republiškim stanovanjskim skladom začel z gradnjo stolpiča z 22 neprofitnimi stanovanji za mlade družine na Košti, a moramo pred tem zgraditi še obvoznico do tega naselja. Gre za naložbo, ki jo moramo uresničiti skupaj z državo, verjamem pa, da se nam bo uspelo uskladiti in da bomo z gradnjo te ceste lahko začeli že prihodnje leto. Stanovanjsko stisko mladih piranskih družin trenutno sicer učinkovito rešujemo z obnovo zapuščenih občinskih nepremičnin, ki so leta samevala v starem piranskem mestnem jedru. V prvih dveh letih smo izvedli prenovitvena dela v 14 stanovanjskih enotah, od katerih smo jih 10 že oddali upravičencem. Z obnovami in preoblikovanjem zapuščenih nepremičnin v tople domove mladih družin bomo nadaljevali tudi v prihodnjih dveh letih.

Več pozornosti ste na začetku namenili športni infrastrukturi. Zakaj?

Ker je bila v naši občini predolgo zanemarjana. Od trave na nogometnem stadionu do parketa v lucijski športni dvorani. Vse smo moral zamenjati. Predvsem pa je bilo treba dati ljudem več priložnosti za aktivnosti na prostem. Še zlasti naši otroci preveč časa preživijo med štirimi stenami s telefoni v rokah. To ni dobro, ni zdravo zanje in je lahko usodno za prihodnost celotne skupnosti, zato urejamo dva nova športna parka. Lucijski bo dobil nogometno igrišče s tribunami, tekaško stezo in fitnes naprave na prostem, portoroški pa bo imel poleg številnih zunanjih igrišč tudi notranji del, ki bo po prenovi prostorov zagotovil dvorano za ples in druge skupinsko vodene vadbe kot na primer pilates in joga. V teku je že druga faza maritimne ureditve Doma vodnih športov, ob tem pa smo prenovili še več zunanjih igrišč po občini in v Monfortu zagotovili prostore za Boks klub Portorož. Občina si preprosto ne more dovoliti, da bi bila pomanjkljiva športna infrastruktura izgovor mladim za nezdravo zapravljanje prostega časa.

Prvo leto ste veliko kupovali, drugo prodajate. Še

zlasti odmeven je bil poskus prodaje Kaštela. Zakaj ste se odločili, da po dobrem desetletju obudite ta projekt?

Ker je dolžnost občine, da uresniči načrte, ki si jih je sama zastavila. Za župansko kandidaturo sem se odločil, ker želim spremeniti stvari, ker želim probleme rešiti, ne pa prelagati na svoje naslednike, kot smo bili vajeni od prejšnjih županov, zato smo kupili zemljišča za ureditev obrtne cone Dragonja, ki je bila dolgoletna želja vseh strank in list, izvoljenih v občinski svet, zato aktivno prodajamo zemljišča, ki jih zasebni investitorji potrebujejo za izvedbo projektov, ki jih je občina načrtovala že desetletje ali več. Ne moremo še naprej početi istih stvari kot v preteklosti in pričakovati drugačne rezultate v prihodnosti. Moje stališče je, da gre lahko na dražbo vsako zemljišče, ki ga občina ne potrebuje za svoje razvojne načrte, hkrati pa si bomo prizadevali v svojo last pridobiti prav vsako parcelo, ki je za skupnost pomembna. Kot so na primer zemljišča neposredno v dragocenem obalnem pasu, ki jih je zasedal teniški center.

Veliko prahu je v času vašega županovanja dvignil tudi odkup in prenova teniških igrišč v Portorožu. Kaj se trenutno dogaja na tem območju?

Odločitev za nakup teniškega središča je bila sprejeta že v prejšnjem mandatu, sem pa v pogajanjih s Termami Čatež dosegel, da smo dobili več zemlje za manj denarja, kot so ga bili pripravljene plačati moji predhodniki. Približno milijon evrov smo prihranili, ta denar pa vlagamo v novi Športni park Portorož, kjer poteka druga faza ureditve. Najprej smo na tistem območju uredili šestih peščenih teniških igrišč z novo podlago, sanirali štiri betonska teniških igrišča, uredili dve košarkarske igrišči ter igrišča za mali nogomet oziroma roket. Celotno območje smo dodatno ozelenili, novo podobo je dobil tudi minigolf, sedaj pa bo park dobil še novo balinišče, prostor za padel, namizni tenis in badminton, okrog igrišč pa bomo speljali 500 metrov dolgo tekaško stezo.

Kako komentirate kazensko ovadbo zaradi nakupa teniškega središča, ki ste ga označili za najbolj transparenten posel v zgodovini občine?

Je morda kakšen podatek o tem poslu, ki ga nimate? Če morda česa ne veste, si lahko vedno ogledate prav vse dokumente, ki so objavljeni in še vedno dostopni na

spletu. Ob tem pa so ta posel več kot eno leto zelo pozorno spremljali tudi mediji. Od prvega predloga za uveljavitev predkupne pravice do dokončne potrditve na občinskem svetu in sklenitve pogodbe so opisovali in presojali vsak korak, ki smo ga naredili in sproti beležili vsak meter in vsak cent, ki smo ga izpogajali. Zato si upam trditi, da gre za najbolj transparenten posel v zgodovini celotnega javnega sektorja. Ta ovadba je res nepremišljeno nagajanje, zato sem se nanjo pravzaprav prisiljen odzvati z zahtevo po pregonu zaradi krive ovadbe.

Med ljudmi je završala tudi novica, da bo na območju teniških igrišč zrastle trgovina Spar. Kako komentirate ta projekt?

Gre za objekt, ki je na tem območju predviden že od leta 2002, ko je bil sprejet Zazidalni načrt Lucija 1. Ko je lastnik zemljišča po dveh desetletjih končno pokazal interes, da se občinski prostorski načrt uresniči tudi v tem delu, se je občinski svet v prejšnjem mandatu poskusil to gradnjo omejiti. Najprej je sprejel eno obvezno razlago, in sicer je določil, da je v objektu predvidena pretežno gostinska dejavnost, trgovska in ostale pa so dopustne. Takšna obvezna razlaga je povsem zakonita in še vedno velja. Nato pa so moji predhodniki oktobra sprejeli še eno obvezno razlago, in sicer so se odločili omejiti kvadraturu objekta. Ker je povsem jasno, da z obveznimi razlagami ni dopustno spreminjati same vsebine predpisa, se je že prejšnji župan odločil, da je ne objavi, občinski svet pa jo je v tem mandatu tudi preklical. Investitor je tako dobil priložnost, da dolgoletni občinski načrt uresniči brez tožbe. Je pa občina zahtevala, da zagotovi nemoteno pretočnost prometa na tem območju, zato bo objekt na obstoječo cesto priključil z izgradnjo krožišča. V novem objektu bo sicer večji del namenjen gostinski dejavnosti, zaradi bližine športnega parka pa bi si pa želel, da bi v manjšem trgovinskem delu zaživela tudi kakšna športna trgovina.

Številni občani vam priznavajo napredek, pa vendar nekatere zadeve ostajajo neurejene. V oči bodejo nekateri neurejeni, nedokončani ali nedelujoči objekti ob morju. Kaj se dogaja s Taverno, Bungalowom, gostinskim lokalom nad jadralnimi centrom v Portorožu in nekdanjo Papriko?

Občutek imam, da javnost bolj motijo stvari, ki jih urejamo, kot tiste, ki še niso prišle

ANDREJA
ČMAJ FAKIN

na vrsto. Ko sem prevzel vodenje občine, sem stopil v stik z vsem lastnikov projektov, ki so obtičali v preteklosti. Z nekaterimi sem našel ustrezen dogovor, z drugimi še ne, a prav vsem sem ponudil priložnost za dialog. Zelo me motijo te črne točke občine, od nekdanje uprave stavbe Droge do sečoveljskega rudnika. Tam, kjer lahko pomagamo, da se stvari premaknejo naprej, smo tudi pripravljeni pomagati. Seveda pa v sodelovanje nikogar ne moremo prisiliti in ne moremo ustreči tistim, ki si pobudo za sodelovanje predstavljajo kot priložnost za izsiljevanje.

Nekaj prahu je dvignila tudi napovedana selitev Casinoja. Kako jo komentirate?

Kar precej sem bil razočaran, ko sem dobil na mizo predlog o selitvi igralnice. Ni najlažje sprejeti, da se je naš nekoč znameniti Casino Portorož znašel v boju za preživetje. Razumem, da je igralnici težko poslovati v hotelu, ki ga lastnik izven sezone zapre, da se je veliko iger na srečo preselilo na splet, da je konkurenca bistveno ostrejša, kot je bil v starih dobrih časih ... , ampak se je vseeno težko znebiti grenkega priokusa. So se pa svetnice in svetniki na koncu odločili, da ne bomo prekinili več kot stoletne igralniške tradicije v Portorožu in bomo casinoju dovolili, da se vrne k morju, kjer se je ne nazadnje ta igralniška tradicija tudi začela. Nisem pa dobil občutka, da bi bil te selitve kdorkoli izmed nas zares vesel.

Nekateri občani so se uprli tudi napovedanim investicijam v Strunjanu. Kako vi gledate na razvoj na tem območju?

Krajanke in krajani so se zelo razveselili investicij, ki jih je v Strunjanu izvedla občina. Celovite ureditve strunjanske prometne infrastrukture s sanacijo ceste in novim krožiščem ob Stjuži ter projekta odvodnjavanja jarka med cesto in solinami. Sedaj presojajo načrte Term Krka. Če jim ne bodo ustrezali, jih bo moral investitor prilagoditi. Za občino je pomembno, da je predlog OPPN skladen z občinskimi planskimi dokumenti in ta pogoj je izpolnjen.

Tako vi kot tudi nekateri vaši predhodniki se menda soočate s pritiski in domnev-

nimi grožnjami. Kaj nam lahko poveste o tem, manj prijetnem delu županovanja?

Da sem morda naredil napako, da sem jih sploh omenjal. Zdelo se mi je prav, da občanke in občani vedo, da obstajajo. Si pa vsi ti posamezniki in lobiji zaslužijo natanko toliko pozornosti javnosti, kot imajo vpliva name. Nobenega.

Pred kratkim je bila predstavljena strategija istrskega turizma. Kakšni bodo naslednji koraki občine Piran? Menite, da lahko povezovanje pri promociji turizma lahko generira pozitivne učinke v vseh štirih občinah slovenske Istre?

Menim, da je turistična ponudba vseh štirih občin dovolj raznolika, da se lahko dopolnjuje, da lahko skupaj gostu ponudimo več. To mora biti naš osnovni cilj, saj za veliko več gostov nimamo prostora. S povezovanjem lahko tudi presekamo škodljivo prakso, ko se naši ponudniki za istega gosta med seboj borijo z nižanjem cen, s čimer razvrednotijo celotno destinacijo.

Kako pa ste zadovoljni s svojo ekipo in svojimi ožjimi sodelavci?

Dobro sodelujemo, čeprav sem zelo zahteven in včasih tudi preveč nestrpen. Po dveh letih že vemo, kaj lahko pričakujem drug od drugega, predvsem pa, da odgovora »ne da se« ne sprejemem.

Pravijo, da se ljudje učimo na napakah. To je vaš prvi mandat. BI katero izmed vaših odločitev v zadnjih dveh letih sprejeli drugače, če bi se lahko vrnil nazaj?

Andreja izpred dveh let bi najprej opozoril, naj ne zaupa medijem. Podcenil sem namreč njihovo željo po senzacionalizmu, dejstvo, da novinarji v javnost raje posredujejo zanimivo zgodbo kot celovito informacijo. Moja velika želja je bila, da bi imel res odprt dialog z javnostmi, da bi bilo moje delo popolnoma transparentno in da bi lahko vedno pojasnil in zagovarjal vsako svojo odločitev. A to preprosto ni več mogoče, saj je novinarski kodeks očitno le še ostalina preteklosti in sprejeti moram, da so v sedanji postresničnostni družbi kliki pač pomembnejši od dejstev.

Pred vrati so prazniki. Kaj bi zaželeli občankam in občanom v prihajajočem letu 2025?

Najprej bi se jim želel iskreno zahvaliti za njihov prispevek k razvoju naše skupnosti. Brez njihovega truda, idej in podpore ti dosežki ne bi bili mogoči. Ne glede na to, da se je med nami tu in tam zaiskrilo, so prav vsi dokazali, da imajo radi svoj kraj in si želijo, da bi se v njem dobro živelo, zato tudi prav vsaki občanki in občanu želim novo leto polno zdravja, sreče in zadovoljstva. Naj nam prinese novih moči in navdiha za premagovanje izzivov ter doseganje osebnih in naših skupnih ciljev.

Jernej Podpečan, kuharski mojster Restavracije Marina Portorož.

Z ZGODBO NA KROŽNIKU OD WASHINGTONA DO PORTOROŽA

Jernej, kako se je začela vaša kulinarična pot?

Moja kulinarična pot se je začela precej preprosto, vendar z veliko strasti. Na Štajerskem, od koder prihajam, sem začel s prvimi koraki, kasneje pa sem se odpravil v tujino. Delal sem v ZDA, Avstraliji in na Islandiji. Te izkušnje so mi dale širino in razumevanje, kako različne kulture pristopajo h kuhanju in kako pomembna je povezanost med hrano, kulturo in tradicijo.

Vaša pretekla mednarodna izkušnja vključuje tudi sodelovanje z veleposlaništvom in vrhunsko diplomacijo. Kaj vam je to prineslo?

Imel sem priložnost kuhati za slovensko veleposlaništvo v Washingtonu, kar je bila edinstvena izkušnja. Spoznal sem, kako pomembno je promovirati našo kulinariko na najvišji ravni. S hrano smo predstavili Slovenijo in njene zgodbe. Bil sem navdušen, kako so ameriški gostje občudovali našo tradicijo, glasbo, vina in jedi.

Zaupajte nam kakšno anekdoto iz tega obdobja.

Eden najbolj nepozabnih trenutkov je bil, ko sem sodeloval na diplomatskih dogodkih v Washingtonu in ena od naših nalog je bila priprava jedi, ki bi predstavile Slovenijo v najboljši luči. Na nekem večeru sem pripravil tradicionalne štruklje in domač kruh, ki sta goste več kot navdušila. Najbolj presenetljivo je bilo, ko je več parov, ki so bili prisotni na dogodka, v kratkem obiskalo Slovenijo, saj jih je naša kulinarika tako prevzela. To mi je pokazalo, kako močno lahko hrana povezuje ljudi in države.

Med vašim delom v Washingtonu ste spoznali tudi nekaj zanimivih osebnosti ...

Res je, delo na veleposlaništvu mi je omogočilo spoznati ljudi, ki jih sicer nikoli ne bi srečal. Ena izmed najbolj zanimivih osebnosti, s katerimi sem sodeloval, je bil osebni butler nekdanjega predsednika Georgea Busha. Priložnost pa sem imel sodelovati tudi z nekdanjo kuharico in butlerjem Josipa Broza Tita.

Zakaj ste se odločili vrniti v Slovenijo in delati v slovenski Istri?

Po letih dela v tujini sem se odločil, da je čas za spremembo. Obala me je privabila s svojo lepoto in lokalnimi sestavinami, ki ponujajo ogromno možnosti za ustvarjanje. Najprej sem delal v Postojnski jami, kasneje pa sem prišel v Hotel Piran in nato v restavracijo Kamin na Belvederju. Tam sem spoznal odlične sodelavce, ki so da-

nes del moje ekipe v Restavraciji Marina. Na obali sem našel svoj dom, čeprav brez družine, in se posvetil temu, kar imam najraje – kuhanju.

Kako ste se znašli v Restavraciji Marina Portorož?

V Restavraciji Marina sem začel delati pred tremi leti. Ima čudovito lokacijo, kar je ena od naših največjih prednosti. Moja vizija je ustvarjati jedi, ki temeljijo na lokalnih sestavinah in tradiciji, vendar so moderne predstavljene. Poudarek je na ribah in morskih sadežih, kar se odlično ujema z okoljem, kjer delujemo.

Katere lokalne sestavine najraje uporabljate pri svojem ustvarjanju?

V Istri je resnično veliko bogastvo sestavin, ki jih obožujem, od svežih rib in morskih sadežev do posebnosti, kot so morski šparglji, kapre in školjke. Rad uporabljam tudi manj cenjene sestavine, ki jih drugi morda spregledajo, na primer morske polže. Te sestavine se lahko z malo ustvarjalnosti spremenijo v izvrstne jedi.

Na kaj ste v svoji karieri najbolj ponosni?

Težko izpostavim eno stvar, saj je vsaka doba svojevrstno poglavje. Morda sem najbolj ponosen na to, da sem vedno ostal

zvest svoji strasti in si prizadeval, da vsako jed ustvarim z ljubeznijo. Zelo rad kuham, a brez strogega sledenja receptom – vsaka jed je tako zame nova zgodba. *Kako ob praznikih ustvarjate poseben meni za goste Restavracije Marina?*

Ob praznikih se trudimo ohranjati tradicionalne sestavine, vendar jih predstavimo bolj moderno. Med sestavinami prazničnih menijev je zagotovo bakala in veliko drugih morskih dobrot. Naša lokacija nam omogoča, da sodelujemo z lokalnimi ribiči in pridelovalci, kar daje našim jedem pristnost.

Andreja Čmaj Fakin

V Luki Koper stremijo k trajnostnemu razvoju

Luka Koper je kot zeleno pristanišče že pred leti načrtala ambiciozne cilje: vzpostaviti trajnostno in energetske učinkovito poslovno okolje, povečati energetske neodvisnost in v čim večji meri uporabljati obnovljive vire energije.

»Podjetja, ki bodo znala učinkovito odgovorjati na energetske izzive prihodnosti, bodo lahko konkurenčna na zahtevnem logističnem trgu. Ključ do uspeha so trajnostno naravnani projekti,« pravi **Nevenka Kržan, predsednica uprave Luke Koper**.

Med pomembnimi že izpeljanimi projekti na tem področju so med drugim prehod na LED razsvetljavo, postopna zamenjava dizelskih dvigal z električnimi, ki so okolju prijaznejša ter postavitve sončnih elektrarn na strehah skladišč, s katerimi družba več delež pridobljene energije iz obnovljivih virov ter postaja vse bolj samozadostna. Ena večjih naložb, ki je pravkar v teku, je tudi gradnja avtomatiziranega in energetske samozadostnega skladišča 54 za pretovor jeklenih kolotov. Sodoben objekt bo opremljen z električnimi dvigali z rekuperacijo energije, na strehi pa bo nameščena sončna elektrarna moči 2,5 MW.

Z OBNOVLJIVIMI VIRI ENERGIJE DO VEČJE ENERGETSKE NEODVISNOSTI

Tudi sicer so leto 2024 zaznamovali uspešno zaključene gradnje novih sončnih elektrarn na strehah skladišč 16, 19, 50 in 51 s skupno močjo 4,3 MW, ki že delujejo. Ravno te dni se jim pridružila še manjša sončna elektrarna na strehi upravne stavbe kontejnerskega terminala, katere največja moč bo znašala 148 kW. Z novo elektrarno, ki bo začela delovati v začetku 2025, bo skupna moč vseh sončnih elektrarn v pristanišču znašala 4,7 MW. Po izračunih bodo na letni ravni proizvedle približno 4.900 MWh, kar je približno 15 % celotne porabljene električne energije v 2023. To

je primerljivo z letno porabo 1233 gospodinjstev (povprečje EU 3,8 MWh/leto, vir: Povprečna poraba elektrike v gospodinjstvih). Do 2030 načrtujejo dodatne elektrarne namestiti še na strehi novega gasilskega doma in treh skladiščih za generalne tovore, s čimer bodo dosegli skupno moč 10,5 MW. Luka Koper poleg tega trenutno upravlja 48 polnilnic

za električna vozila, v prihodnjih dveh letih pa si želi postaviti dodatnih 100 polnilnih mest za osebna in tovorna vozila. V načrtih je tudi elektrifikacija delovne mehanizacije in vzpostavitev infrastrukture za električno napajanje ladij z obale (On-shore Power Supply), kar je obenem ena od obvez, ki jo do 2029 pristaniščem nalaga Evropska unija.

K temu naj dodamo še različno regulativo, ki vse akterje v logistični verigi sili in spodbuja k uporabi alternativnih virov energije ter pogonskih goriv, ki pomembno znižujejo ogljikov odtis. Med temi so na primer številne zaveze, izhajajoč iz svežnja Pripravljeni na 55 oziroma načrt EU prehoda na zeleno gospodarstvo in vse strožje regulative glede uporabe goriv med plovbo in postankom v pristanišču, ki jih postavlja Mednarodna pomorska organizacija (IMO).

ELEKTRIFIKACIJA OBAL JE KLJUČNI PROJEKT PODNEBNEGA PREHODA

Sistema za napajanje ladij z električno energijo ne bo mogoče zgraditi brez ustrezne infrastrukture do pristanišča in znotraj njega. Družba je zato že pristopila k aktivnostim za gradnjo nove razdelilno transformatorske postaje 110/20 kV Luka Koper, s pripadajočim priključnim vodom od Dekanov do samega pristanišča. Pri tem sodeluje z družbo Eles, ki bo v okviru posebnega sporazuma zagotovila priključni vod, Luka Koper pa razdelilno transformatorsko postajo. Pred izvedbo te naložbe bo potrebno zaključiti kompleksen proces za sprejem državnega prostorskega načrta, ki vključuje izdelavo projektne in prostorsko-okoljske dokumentacije, s katero obe podjetji že intenzivno delata.

VEČJI POMOL IN POVEČANJE ZMOGLJIVOSTI KONTEJNERSKEGA TERMINALA

Eden največjih projektov, s katerim Luka Koper krepi zmogljivosti kontejnerskega terminala, je podaljšanje severnega dela prvega pomola. Gradnja se bo začela v začetku 2025 in bo trajala do konca 2027. »V okviru projekta bomo zgradili 326 metrov obale z dvema privezoma in pridobili 7 hektarjev dodatnih skladišnih in manipulativnih površin, poglobili morsko dno ter zgradili vso potrebno infrastrukturo. Projekt ni zahteven samo z gradbenega,

ampak tudi z operativnega vidika, saj bo potrebno med gradnjo zagotavljati nemoteno obratovanje vseh sosednjih terminalov in varno vplutje ladij,« je ob tem povedala Kržanova in izpostavila, da investicijo pogojujejo tudi zahtevni okoljevarstveni pogoji, ki bodo upoštevani v vseh fazah gradnje s ciljem, da so vplivi na okolje čim manjši.

Še pred iztekom leta so v Luki Koper nanzali nekaj vidnejših uspehov. Oktobra so dosegli najvišji mesečni pretovor kontejnerjev (106.698 TEU) in vozil (90.548). Pred kratkim so presegli tudi lanskoletni rekord pretovorjenih kontejnerskih enot z doseženimi 1.066.093 TEU, s tem pa še utrdili primat prvega kontejnerskega pristanišča v severnem Jadranu.

Svet je bolj povezan tudi zaradi nas.

Srečno in uspehov polno 2025!

Hotel Delfin – kjer se prepletajo zgodbe in rojevajo prijateljstva.

HOTEL DELFIN V IZOLI POSTAJA NEPOGREŠLJIVO SREDIŠČE DRUŽABNEGA ŽIVLJENJA V SLOVENSKI ISTRI. S SVOJO BOGATO PONUDBO KULTURNIH IN DRUŽABNIH DOGODKOV JE PRIDOBIL IZJEMEN UGLED TAKO MED LOKALNIMI PREBIVALCI KOT MED OBISKOVALCI IZ VSE SLOVENIJE. V ZADNJEM LETU JE NAŠ ODER GOSTIL VEČ KOT 60 PEVSKIH ZBOROV Z VSEH DELOV SLOVENIJE, POLEG TEGA PA REDNO PONUJAMO PROSTOR TUDI LOKALNIM FOLKLORNIM SKUPINAM, KI S SVOJIMI NASTOPI OHRANJAJO IN BOGATIJO KULTURNO DEDIŠČINO.

V sodelovanju z Zvezo društev upokojencev Slovenije (ZDUS) organiziramo številne dogodke, kot so gledališke in dramske predstave ter likovne in rokodelske delavnice. Te prireditve združujejo udeležence iz vse Slovenije in ustvarjajo platformo za ustvarjalnost, povezovanje in izmenjavo izkušenj. Posebno smo ponosni na naše medgeneracijsko sodelovanje, saj večkrat na leto gostimo nastope lokalnih osnovnih šol, ki razveseljujejo naše goste in pripomorejo k bogatitvi družabnega dogajanja.

PRAZNIČNI ČAS – PRAVLJIČNA IZKUŠNJA V HOTELU DELFIN
Božično-novoletni čas bo v Hotelu Delfin letos zares poseben. Za goste smo pripravili pester in raznolik program, ki obljublja nepozabne trenutke in spomine. Vrhunec

prazničnega dogajanja bo Silvestrski večer, kjer bo za vrhunsko kulinarično izkušnjo poskrbela naša ekipa, za glasbeno doživetje pa priljubljeni Ansambel Snežnik. To bo priložnost, da se skupaj poslovimo od starega leta in pozdravimo novo leto s plesom, smehom in veselim razpoloženjem.

NOV ZAČETEK – PRENOVE V LETU 2025
Po uspešno zaključenem letu 2024 bomo 2. januarja 2025 začeli obsežne prenovе, ki bodo zajemale hotelsko avlo, recepcijo, restavracijo in številne druge dele hotela. Poseben poudarek bomo namenili izboljšavam energetske učinkovitosti, saj z odgovornostjo sledimo standardu »Zeleni ključ«. Medtem ko podrobnosti prenovе ostajajo skrivnost, lahko zagotovimo, da bomo poskrbeli za še boljše izkušnje naših

gostov. Prenove bodo zaključene do 1. februarja 2025, ko bomo ponovno odprli vrata in zaživeli v novi podobi. Posebno pozornost bomo namenili tudi Restavraciji Pergola, ki bo od marca 2025 zasijala v razširjeni podobi. Z njenim edinstvenim pogledom na morje in prijetno naravno senco bomo ponujali kulinarične užitke skozi vse leto.

ISKRENE ŽELJE ZA LETO 2025
Ekipa hotela Delfin se zahvaljuje vsem gostom in obiskovalcem za zaupanje v letu 2024. Veselimo se vseh nepozabnih trenutkov, ki jih bomo skupaj ustvarili v letu 2025. Želimo vam dobro zdravje, veliko bližine in moči za nova znanja ter doživetja. Pridružite se nam in skupaj ustvarimo spomine, ki bodo ostali z nami za vedno!

*V paketu božičnih želja naj vam srce zaigra.
V senci novoletnega sna naj vam jutro roko poda.*

Vesel božič in srečno novo leto 2025

DELFIN Hotel ZDUS d.o.o. Izola, Tomažičeva 10, 6310 Izola
T: 05 6607000 ; E: rezervacije@hotel-delfin.si ; www.hotel-delfin.si

21. 12. 2024 ob/alle 19.30
Božični koncert/ Concerto natalizio

NEW SWING QUARTET

30. 12. 2024 ob/alle 19.30
Gala koncert/ Concerto di gala

Novoletni gala koncert
Concerto di gala di capodanno

moje špansko srce
il mio cuore spagnolo

VSTOPNICE / BIGLIETTI
www.avditorij.si

Briljantni mehurčki: 11. Festival penin v Portorožu

26. decembra se bomo na 11. Festivalu penin v Portorožu zbrali vsi ljubitelji penečih vin. Dogodku bo sledil tudi vse bolj priljubljen Penine After Party v Magazinu Grando.

Kristalna dvorana hotela Kempinski Palace Portorož bo 26. decembra gostila prestižno kulinarično doživetje, ki bo navdušilo ljubitelje penin. Več kot 250 vzorcev penečih vin bo vabilo k okušanju raznolikih arom in okusov, obogatenih z vrhunsko kulinariko – od ostrig (Sparkling Oysters) in sušija (Nori Sushi) do tartufov (Taste of Piran). Piranske soline bodo ponujale butično ponudbo svojih izdelkov, kot sta solni cvet in čokolada s solnim cvetom. Pestro dogajanje bo z živahnimi ritmi zaokrožil italijanski DJ in saksofonist **Luca Capizzi**, ki bo poskrbel za nepozabno vzdušje. Obiskovalci, ki se bodo odločili za posebno vstopnico **Festival penin Gourmet**, bodo večer zaključili s štirihodnim menijem v restavraciji Sophia, kjer bodo uživali v popolni harmoniji vrhunskih jedi in izbranih penin. Prepoznaven festival, ki ga organizira

Turistično združenje Portorož v sodelovanju s hotelom **Kempinski Palace Portorož**, podpirajo tudi **Luka Koper**, **Soline** in **Vinakoper**.

NAJ PENINA PORTOROŽA 2024
Na tekmovanje za Naj penino Portoroža se letos poteguje 28 peničarjev s skupno 71 vzorci penin. Zmagovalne mehurčke bodo razglasili **slovenski vitezi vina** skupaj z županom Občine Piran **Andrejem Koreniko**, direktorico Turističnega združenja Portorož **mag. Patricijo Gržinič**, predsednico Društva vinogradnikov slovenske Istre **Ingrid Mahnič** in vinsko kraljico slovenske Istre **Nejo Mihelj**.

IZBERITE MED VEČ KOT 250 VZORCI PENIN IN ŠAMPANJCEV
Obiskovalci bodo med 16. in 20. uro lahko

Mesec penin in gurmanskih užitkov
Do konca decembra se v Portorožu in Piranu nadaljuje tudi Mesec penin, v katerem restavracije in kavarne ponujajo jedi, ki se čudovito dopolnjujejo z izbranimi mehurčki. Letos vas bodo razvajali: **COB, Rizibizi, Fleur de Sel, Sophia, Pirat Piran, Stara gostilna – Vecchia Osteria, Restavracija Marina Portorož, La Mar ter Café Central** in **Mestna kavarna Piran**.

uživali ob pestri ponudbi belih, rdečih in rosé penin ter šampanjcev iz kar 46 vinskih kleti. Predstavili se bodo peničarji iz vseh treh slovenskih vinorodnih dežel – Primorske, Posavja in Podravja. Poleg domačih bodo na voljo tudi izbrane **hrvaške, italijanske in španske** penine, vrhunec pa bodo ekskluzivni **francoski šampanjci**, ki jih bo predstavil priznani sommelier **Valentin Bufolin**. Zaradi omejenega prostora bo obisk salona šampanjcev možen le s predhodno rezervacijo na dan dogodka. Po festivalu se od 20. ure naprej dogajanje seli na **Penine After Party** v nekdanje skladišče soli Grando, kjer bo poskrbljeno za sproščeno vzdušje. Peničarji bodo ponujali penine, obiskovalci pa bodo lahko uživali v kulinarični ponudbi in glasbenem nastopu saksofonista Luce Capizzija. Vstopnice za Festival penin so že na voljo v predprodaji, omejeno število pa jih bo mogoče kupiti tudi na dan dogodka na festivalski blagajni. Vstop na Penine After Party je brezplačen. Več informacij najdete na **www.festivalpenin.si**.

Zadnji modni nasveti pred koncem leta

Zabave so v polnem zamahu, pa ste pripravljeni, da resnično zasijete?

Leto se bliža koncu, praznične zabave so v polnem zamahu, vi pa še vedno niste našli popolnega outfita? Brez skrbi – zadnji trenutek je pogosto najboljši čas za ustvarjalne odločitve! Če vas je ujelo nepripravljenost, si vzemite trenutek za pregled svoje garderobe. Velikokrat že z majhnimi spremembami in dodatki lahko ustvarite popoln praznični videz. Bleščeč nakit, sijoče petke ali elegantna torbica lahko povsem preobliku-

jejo vašo običajno črno obleko v praznični hit. Niste doma našli ničesar primernega? Poskusite s hitro rešitvijo – trgovine v teh dneh ponujajo ogromno izbiro prazničnih kosov po nižanih cenah. Osredotočite se na materiale, kot so bleščice, žamet in saten, ki bodo takoj prinesli praznično vzdušje. Za minimalistke pa je vedno odlična izbira klasična bela bluza v kombinaciji z elegantnimi hlačami ali krilom.

Če nimate časa za nakupovanje, pa se poigrajte z make-upom in frizuro. Sijoča rdeča šminka ali elegantna figa lahko vsak outfit dvigneta na višjo raven. Praznični duh se skriva v malenkostih, zato dodajte ščepec svoje osebnosti in blestite, kjerkoli se pojavi zabava!

NEKAJ NASVETOV ZA MOŠKE

Za poslovne zabave velja, da je boljše izbira bolj elegantna

kombinacija, kot da bi ostali pri vsakodnevem videzu. Če dogodek zahteva formalen kodeks oblačenja, oblecite klasično obleko, vendar raje izberite praznične barve, kot sta temno rdeča ali smaragdno zelena namesto dolgočasne sive ali mornarsko modre. Dvojno zapeta obleka bo dodala pridih prestiža, še posebej, če jo dopolnite z elegantnimi čevlji. Za bolj sproščeno vzdušje pa je moški blazer popolna

ANDREJA
ČMAJ FAKIN

izbira, saj ga lahko kombinirate s temnimi kavbojkami ali volnenimi hlačami.

Tudi če je dogodek bolj sproščen, to še ne pomeni, da lahko oblečete karkoli. Tudi obleka, ki je izbrana v zadnje hipu, naj pokaže nekaj truda. Čez dan lahko kombinirate temnejše kavbojke s pulijem ali elegantno T-majico, zvečer pa dodajte še blazer ali usnjeno jakno za bolj sofisticiran videz. Če želite ohraniti sproščen, a eleganten slog, poskrbite za dobro krojene kose in kakovostno obutev.

ZADNJI TRENUTKI? NI PROBLEMA!

Če ste povabljeni na zabavo v zadnjem trenutku, naj vas to ne spravi v stres. Ključ je v kombiniranju klasičnih kosov, ki jih že imate. Bela srajca in temne hlače so vedno varna izbira, ki jo lahko nadgradite z opaznim dodatkom, kot so rdeča kravata, elegantni manšetni gumbi ali urejen suknjič. Dodajte še sloje, kot je brezrokavnik ali eleganten plašč, in ste pripravljeni.

Sicer pa si zapomnite: samozavest in nasmeh sta najboljši modni dodatek, zato se sprostite, uživajte in zažarite v svojem prazničnem slogu.

PREVERJAMO URBANE MITE

Ali so praznične legende resnične?

Pa smo ga dočakali. Obrnili smo še zadnji list na letošnjem koledarju, v predalu pa nas najverjetneje pričakuje že drugi, ki ima na svoji naslovnici zapisano letnico 2025. December je čas čarobnosti, prazničnega razpoloženja in tradicij, ki jih pogosto spremljajo zanimivi miti in legende. Od zgodb o severnih jelenčkah in omeli, do različnih decembrskih običajev, ki imajo vsak svojo zgodbo. Toda koliko od tega je resnica in koliko le plod domišljije ali marketinških trikov? Razkrili bomo resnice, preverili dejstva in razbili nekaj najbolj priljubljenih decembrskih mitov, da boste imeli ob božični večerji veliko tem za pogovor.

1. Božiček je izum Coca-Cole. Ni res. Čeprav je Coca-Cola močno vplivala na sodobno podobo Božička (rdeča obleka, vesel obraz), je ta figura obstajala že prej. Coca-Cola je zgolj

prispevala k podobi, ki jo danes poznamo.

2. Zimski solsticij je bil osnova za božične praznike. Res je. Veliko zimskih praznikov, vključno z božičem, ima korenine v poganskih obredih zimskega solsticija. Ljudje so praznovali ponovno rojstvo sonca (najkrajši dan v letu), kar je simbolično povezano z rojstvom Jezusa v krščanstvu.

3. Med sneženjem je tišina večja, ker sneg vpija zvok. Res je. Sneg deluje kot naravni zvočni izolator. Sveže zapadli sneg

vsebuje veliko majhnih zračnih žepkov, ki absorbirajo zvok in ustvarijo miren, pridušen občutek.

4. Če ne poješ vse potice ali božične večerje, prinaša nesrečo. Ni res. To je mit, povezan s starimi vražami, ki pravijo, da je neporabljena hrana na praznični mizi znamenje nespoštovanja darov narave. Danes ta mit spodbujajo bolj praktični razlogi – in sicer, da zavržemo čim manj hrane.

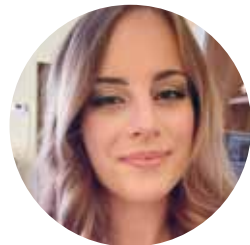
5. Snežinke so vse unikatne. Delno drži. To je večinoma res, saj imajo snežinke zapletene kristalne strukture, ki so skoraj vedno edinstvene. A obstaja majhna možnost, da se pod enakimi pogoji oblikujeta dve povsem enaki snežinki.

6. Jelenček Rudolf je bil del starih božičnih legend. Ni res. Rudolf je pravzaprav "mlajši". Ustvarjen je bil leta 1939 kot del reklamne kampanje ameriškega podjetja Montgomery Ward. Kljub temu je postal nepogrešljiv del božičnih zgodb.

7. Poljub pod omelo prinaša srečo v ljubezni. Ni res. To izvira iz nordijske mitologije. Omela je bila sveta rastlina, povezana z boginjo Freyo. Poljub pod omelo naj bi zagotavljal blagoslov in plodnost, danes pa gre za simpatičen praznični običaj.

Želim vam prijeten božič, poln lepih in iskrenih besed ter toplih objemov. V letu 2025 pa čim več zelenih luči na semaforju, vedno prosto parkirišče in da vam nikoli ne zmanjka kave. Srečno!

MANCA
HRIBOVŠEK

Vrt v januarju

Januarja naj bi naše **gredice** mirovale, zato si vzamemo čas, da malo premislimo, kaj nam je vrt v preteklem letu prinesel, česa je bilo preveč, česa premalo, katerim rastlinam smo posvečali največ pozornosti, kaj lahko spremenimo, kje bomo našli boljša semena od tistih, ki nam niso skalila, s katerimi sortami smo bili zadovoljni ... Še in še je teh vprašanj ob zaključku takega rastnega ciklusa in v pripravi za naslednjo sadilno sezono.

Pomembno je, da preverimo **orodje**, če je potrebno zamenjamo kakšen ročaj, nabrusimo rezilno orodje, razkužimo škarje in nože, podmažemo in pripravimo vsa orodja z motornim pogonom, da se izognemo morebitnim težavam spomladi. Lepo je, če nam je obdelovanje vrta sprostitev po vsakdanjem delu. Na **zelenjavnih gredicah** lahko pobiramo še radiče, endivije, ohrovt, por, motovilec, brstični ohrovt. Če nam temperature dovolijo, lahko konec meseca posadimo na prosto česen in beli čebulček,

v tople grede lahko posejemo tudi prva zelenjavna semena. Če imamo posajene artičoke in beluše, lahko odstranimo slabe dele.

Zeliščni vrt tudi miruje. Potrebno je porezati odmrle dele rastlin, semena, očistiti razrastle plevle. Preverimo tudi, kakšno gnojilo potrebujejo naše rastline, koliko jih bomo morali dokupiti v obdobju, ki je primerno za sajenje mladih rastlin, če so se preveč razrasle in škodijo rasti sosednjih rastlin.

V **sadnem vrtu** se lahko lotimo obrezovanja hrušk, jabolk, kakijev, breskev in jagodičevja. Pomembno je dobro nabrušeno in razkuženo orodje, da ne prenašamo različnih bolezni z rastline na rastlino. Preverimo tudi, ali so koli ob rastlinah polomljeni ali poškodovani. Če zemlja ni zamrznjena, lahko izkoplremo sadilne jame na mestih, kjer nameravamo saditi nove sadike sadnega drevja. Zelo pomembno je, da jih izkoplremo dovolj globoko, uporabimo kakovostno gnojilo za začetno gnojenje in kakovosten humificiran substrat, ki ga nasujemo na koreninsko grudo. Tudi če je zima, ne pozabimo zaliti rastlin ob sajenju.

Okrasni vrt nas tudi januarja razveseljuje s cvetovi golega jasmína, okrasne kutine, mahonije, sarcococce in

SAŠO
MEJAK

tudi zimzelene brogovite. Cvetovi teh rastlin so še toliko bolj pomembni, ker nas opominjajo, da se bliža pomlad. Počistimo ostalo listje med rastlinami, tudi nadležne plevle, ter vse polomljene ali poškodovane dele.

S **travnimi površinami** se ne ukvarjamo veliko. Poskrbimo, da odstranimo listje, ker se pod njim razvijajo procesi gnitja in škodijo videzu trate. Če bi se temperature spustile pod ničlo, ne hodimo po njej, da je ne poškodujemo. Ptice v zimskih mesecih težko pridejo do hrane, zato se potrudimo in na več mestih postavimo krmilnice. Poskrbimo tudi, da imajo vedno svežo vodo.

ELEKTROCENTER

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganeljska c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Vabljeni v specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom • Z načinom samopostrežbe za vaš hitrejši nakup

ŠTEFAN

051 303 100

e: info@prevozi-portoroz.com

NON STOP 24 ur

Posebne ugodnosti za starejše občane, študente in stalne stranke • Za daljše prevoze priporočamo prednajavo

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

mi S
ce LI
AneA

Zgodbe in likovna dela iz depojev
Storie e opere d'arte dai depositi
Stories and Artworks from the Depots

OBALNE
GALERIJE
PIRAN
GALLERIE
COSTIERE
PIRANO

Gani Llallosi
NOSTALGIJA
NOSTALGIA
NOSTALGI

Galerija Loža | Galleria Loggia | Loža Gallery

Titov trg 1 | Piazza Tito 1 | Tito Square 1, Koper | Capodistria

18. 12. 2024–18. 5. 2025

Otvoritev / Inaugurazione / Opening: 18.12.2024, 18:00

Mestna galerija Piran | Galleria civica Pirano | Civic Gallery Piran

Tartinijev trg 3 | Piazza Tartini 3 | Tartini Square 3, Piran | Pirano

20. 12. 2024–4. 5. 2025

Otvoritev / Inaugurazione / Opening: 20.12.2024, 18:00

RECEPT NONE OLGE

Praznične polpete

December je čas toplih okusov, prijetnih dišav in družinskih trenutkov, ki jih pogosto spremlja omamna hrana. Med prazničnimi pogostitvami velikokrat iščemo jedi, ki so preproste za pripravo, a vseeno navdušijo s svojo okusnostjo in izgledom.

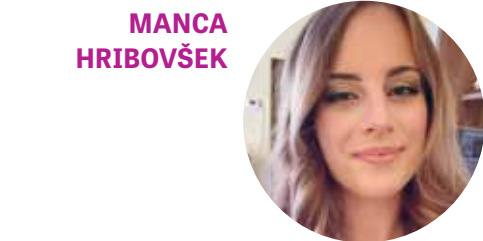
Polpete so ravno takšna jed – vsestranska, prilagodljiva in vedno priljubljena, ne glede na to, ali so postrežene kot prigrizek, priloga ali glavna jed. V tem receptu bom z vami delila skrivnost priprave popolnih polpetov, ki jih lahko popestrite z različnimi prazničnimi sestavinami, kot so suho sadje, oreščki ali začimbe, ki spominjajo na zimo. Naj bo tokratna praznična miza nepozabna, polpete pa glavna zvezda med dobrotami.

Sestavine:

- 500 g mletega mešanega mesa
- jajce
- peteršilj
- 4 stroke česna
- star kruh namočen v mleku
- sol, poper

Postopek:

Kruh namočimo v toplo mleko in počakamo, da se zmehča. V mleto meso dodamo na drobno sesekljan peteršilj, jajce, sol, poper in namočen kruh, ki ga po potrebi ožamemo. Vse se-

MANCA HRIBOVŠEK

stavine pregnetemo in oblikujemo poljubno velike kroglice. Povaljamo jih v moki in zložimo na pladenj oziroma večji krožnik. Medtem v ponev vlijemo olje za cvrtje in ga segrejemo. Polpete cvremo na majhnem ognju - pet minut na eni in pet minut na drugi strani. Kot prilogo lahko dodamo karkoli - pire ali pražen krompir, zelenjavo na žaru, špinačo ... Polpete so odlične tudi hladne, zato jih lahko pripravite nekaj več, da bodo ostale še za večerjo ali pa celo naslednji dan. Fotografije vaših kuharskih podvigov mi lahko tudi tokrat pošljete na manca.hribovsek@obalaplus.si. Jaz pa vam v novem letu želim, da vam vsak recept uspe v prvo. Lepe praznike in dober tek!

Lucija, Liminjanska c. 96, 6320 Portorož
Gsm: +386 41 618 541, Tel.: +386 5 677 87 77, + 386 5 674 62 30
E-pošta: kamp.fiesa@gmail.com

Vesele praznike in srečno 2025!

GSM: 041/ 860 761 • Tel. 05/ 677 31 25
Šolska ulica 5, Lucija • 6320 Portorož
e-mail: info@avto-bozic.si

BOŽIČ

AVTOKLEPARSTVO in LIČARSTVO
VULKANIZERSTVO • SERVIS IZPUŠNIH SISTEMOV

ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA S TANKIM RUMENKASTIM TELESOM	POJAV NA VODI	IGRALEC ŽIGON	HRIBOVJE V NEMČIJI	CRISTIANO RONALDO	SLOVENSKO PODJETJE ZA IZDELAVO KMETIJSKIH STROJEV ZA KOŠNJO IN SPRAVILO KRME	ORIENTAL. RIŽEVO ŽGANJE	PESNIK, KI IZPOVEDUJE SVOJA ČUSTVA	RUSKI SLIKAR VLADIMIR JEVGRAFOVIČ	TITANOV MINERAL, ANATAS
SLOVENSKI ETNOLOG DAMJAN					PREMET PROSTO (V ŠPORTU)				
DIONIZOV SPREMLJEVALEC					INDONEZJSKI DEL NOVE GVINEJE ŽENA BOGA RAME				
PRVA ČRKA HEBREJSKE ABECED				ANTIČNO GR. MESTO ZELENA DREVESNA ŽABICA					
KEMIJSKI ZNAK ZA DUŠIK	VZDEVEK VODITELJA OLIVERJA MLAKARJA	VERA (LUBKOVAL.) STAR ŠPANSKI INSTRUMENT				ŠKOTSKO MOŠKO KRILLO ZELENIČA V PUŠČAVI			
						ZNAMKA KOREJSKIH AVTOMOBILOV REKA NA POLJSKEM			
LIDIJA IRMAN		ODVRŽENE SNOVI, PREDMETI	NEMŠKI GRAFIK HANNES VINKO OŠLAK				NEJC ZAPLOTNIK AMERIŠKA IGRALKA LYON		
NASELJE V SLOVENSKIH GORICAH					ZAPLETEN POLOŽAJ (POG.) KAN. IGRALEC RAYMOND			ČASTNI NASLOV JUDOVSKIH UČENJAKOV (RABBI)	STRIPOVSKI JUNAK FORD
AVSTRUSKI PEVEC JÜRGENS ODŽAGAN KOS DEBLA				VRSTA PAPRIKE					
ŽIVALSKI IZRASTEK			STANKO URANJEK			MADRIDSKI ŠPORTNI KLUB PISATELJ SUHODOLČAN			
MESTO V JUGOZHODNI NIGERIJ 23 ČRKA ABECED			KRAJ NA AVSTRUSKEM TIROLSKEM OLGA OLEJNIK				VRSTA SODOBNEGA PLESA	BRANKO AMBROŽIČ ODPRTINA V STENI	
MERILO, KI POVE, KOLIKO LUDI OBOLI ZA ISTO BOLEZNIJO V DOLOČENEM OBDOBJU	ALPSKA DOLINA POD TRIGLAVOM PERLA				VZDEVEK HINKA BRATOŽA ŠTEFAN NEMES			HRVAŠKI OTOK	VZDEVEK KOŠARKARJA MICHAELA JORDANA
PAS PRI JAPONSKEM KIMONU			SKOK PRI UMETNOST. DRŠANJU	PREBIVALKA ŠPANJE AVSTRUSKI SLIKAR WOLFGANG					
KEMIJSKI ZNAK ZA BIZMUT		GRADBENI MATERIAL VRHUNEC VROČINE				VZDEVEK BOGATAŠA ONASSISA DRŽAVNA BLAGAJNA			
JAPONSKO MESTO SLOVENSKI SKLADATELJ FRANCE					SAMO, ZGOLJ NINA JERANČIČ		KAREL RAKOVEC OČE		SIN EGIPTOV. JOZEFA, KRALJ JUDEJE
								OKOLICA, SOSEČINA (REDKO)	
						DEL MOLEKULE MILANSKA OPERNA HIŠA			
SESTAVIL Boris Kalisek	VDOR, AGRESIJA, NASILEN VSTOP	NOETOVA BARKA	NEKDANJA OSVEŽILNA PIJACA	NEUGODNI OBČUTEK PRED NAPADOM BOŽJASTI	KATARINA VENTURINI	ROPARSKA PTICA KEMIJSKI ZNAK ZA ERBIJ			
VABA (ZAST.)					OSEBNI ZAIIMEK RUSKI VLADARSKI NAZIV			PERJE PRI REPI	OLGA NAPOTNIK TIBETANSKA GAZELA
SLOVENSKI SMUČARSKI SKAKALEC PETER					MOGOČNA PTICA				
JAPONSKI REŽISER KUROSAWA					BOJNI STRUP			IRSKA GROFJA	
KDOR UREJA PODATKE, DATOTEKE (POG.)					PODLOŽNIŠKO DELO V FEVDALIZMU			DIPLOMATSKI URADNIK	

PAALLEN: avst. slikar VIHUELA: šp. instrument MANASE: kralj judeje BURR: kan. igralec SITA: žena boga Rame TATLIN: rus. slikar ALEF: hebrejska črka

morje
zimskih
doživetij
na morju di
emozioni
invernali

30.11. - 5.1.

Grando Portorož/Portorose

Dršališče Pista di ghiaccio

30.11. - 5.1.

Park hotela Kempinski Palace Portorož
Parco dell'hotel Kempinski Palace Portorose

Vse sladkosti življenja Tutte le delizie della vita

1.12. - 31.12.

Portorož in Piran/Portorose e Pirano

Mesec penin Il mese degli spumanti

20.12. - 4.1.

Tartinijev trg, Piran/ Piazza Tartini, Pirano

Praznična tržnica v Piranu Mercatino di Natale a Pirano

26.12.2024

16.00 - 20.00 Kristalna dvorana hotela Kempinski Palace Portorož
Sala dei Cristalli dell'Hotel Kempinski Palace Portorose

11. Festival penin 11° Festival degli spumanti

31.12.2024

22.00 Tartinijev trg, Piran/ Piazza Tartini, Pirano

Silvestrovanje z Alyo Festa di Capodanno con Alya

1.1.2025

16.30 Trg prekomorskih brigad/ Piazza delle brigate d'oltremare

koncert • concerto

Zyita Feltna

18.00 Trg prekomorskih brigad/ Piazza delle brigate d'oltremare

Ognjem Fuochi d'artificio

